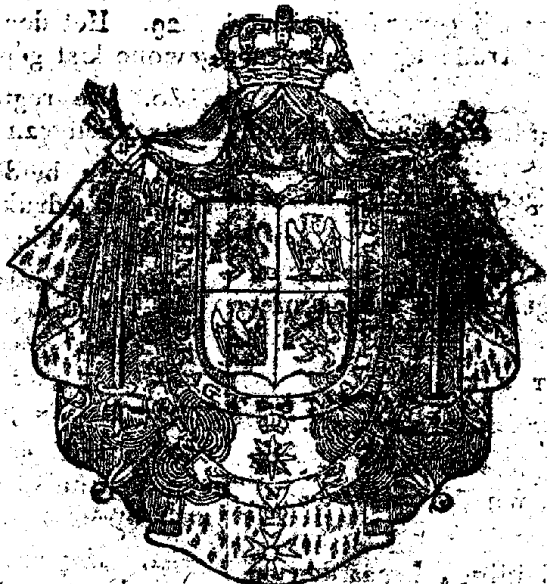

KONINKLIJKE COURANT.

Vrijdag

den 27 Januarij.

NB. Bij deze courant wordt alomme een vierde bijvoegsel gratis uitgegeven.

H O L L A N D.

Aankomst den 26 Januarij.

ODEWYK NAPOLÉON, door de gratie Gods en de constitutie des Koninkrijks, Koning van Holland, Connétable van Frankryk.

Het wetgevend-lichaam goedgekeurd hebbende de voordragt, door Ons daartoe gedaan, Hebben Wij besloten en besluiten:

I. Wordt gearresteerd het crimineel-wetboek voor het koninkrijk Holland, hier na volgende:

CRIMINEEL WETBOEK

VOOR HET

KONINGRIJK HOLLAND.

E E R S T E T I T E L.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. De criminele wetten van het koninkrijk betreffen allen, ingezetenen of vreemdelingen, die binnen hetzelfde zich aan enige misdadig maken.

Alleenlijk zijn daarvan uitgezonderd zoodanige vreemdelingen, inrent welke, uit kracht van het regt der volken, of van bijzondere traktaten en overeenkomsten, het tegendeel plaats heeft.

2. Ingezetenen van het koninkrijk, zich, elders schuldig makende aan misdaden, door welke de veiligheid, of welvaart van hetzelfde, of van deszelfs gouvernement wordt benadeeld of in gevaar gebragt, of aan het namaken van inlandische geldmuntten, valschelijk namaken of vervalschen van eenige inlandische instrumenten, het zij geldswaarde hebbende, of anderszins gelijk ook van eenige zegels, stempels of merken, welke op openbaar gezag binnen dit koninkrijk gebruikt worden, zullen mede naar dit wetboek gestraft worden.

3. Insgelijks zullen volgens hetzelfde gestraft worden, ingezetenen van dit koninkrijk, elders enige andere misdaden, ter plaatse waar die bedreven zijn mede strafbaar, gepleegd hebbende, wanneer zij daarin binnen de grenzen van hetzelfde worden gevat, of door buitenlandse regeringen, regters, of andere magten zijn overgegeven.

4. Met de invoering van dit wetboek zullen zyn afgeschaft alle plakaten, publicatien, ordonnantien, reglementen, statuten, keuren, octrooijen, handvesten en andere wetten, het zij van het gehele koninkrijk, enig gedeelte van hetzelfde, of van bijzondere plaats hebben betreffen, waarbij enige straffen worden op misdaden of overtredingen zijn vastgesteld, met uitzondering alleenlijk van de zoodanige, welke hierin bij de zeede en zevende artikelen zullen worden opgenoemd.

5. Niet zullen, ten aanzien van misdaden of overtredingen, door de invoering van dit wetboek bedreven, de voorschrevende wetten worden toegepast, voor zoo verre de straffen, daaruit voortvloeyende, minder zwaar moeten zijn, dan welke in dit wetboek worden vastgesteld.

6. Het tegenovergestelde geval zullen de bepalingen van dit wetboek gevolgd worden.

7. Het crimineel-wetboek strekt zich geenszins uit tot zoodanige overtredingen, de dagelijkse politie of plaatselijke justitie betreffende, waarvan omdel gestelde straf eens heete vijfzig guldens, of veene driedragtche gewangensstraf te boeien is.

8. Insgelijks worden door dit wetboek niet afgeschaft de strafwetten, reglementen, of voorzieningen, voor zoo veel van deszelfs invoering nog in gebruik zijn.

9. Betreffende de misdaden en overtredingen van het volk tegen het verkeeren van hetzelfde tot verlaten van het koninkrijk, het behulpzaam zijn in die verlaten, of de gewapende burgermisdaden.

10. Tegen de communicatie met den vijand.

11. Tegen onzettelijke koopwaria.

12. Betreffende de fraudes, of listaventuren, het stuk van de resistentie tegen de gemen, die met de jayor, of de recherche deswege belast zijn.

13. Tegen het versmelten, verbreken, of uitdoeren van guld-

14. Op de jacht, vogelary en visschery.

9. Betreffende de verplichtingen van bepaalde ambtenaren, of van hen, die eenige bepaalde kostwinning oefenen.

10. Op de ontgondingen, verveeningen en droogmakerijen.

11. Tot instandhouding, of bevordering van zeevaart, koophandel, landbouw, fabrieken, trafijken, en van het gene daaronder behoort.

12. Betreffende het onderwijs, of de oefening van kunsten of wetenschappen.

13. Betreffende gilden, neringen, koopmanschappen, bedrijven, of ambachten.

14. Op de zeevonden en gestrande schepen of goederen.

15. Betreffende het gebruik of onderhoud van gronden, duinen, dijken, wegen, wateren, havens, sluizen, bruggen, straten of grachten.

16. Op de posten, en op de veren van vaartuigen of rijtuigen.

17. Op de tollén en gabelen.

18. Betreffende het plaatsen, instandhouden of afbreken van gebouwen.

19. Tegen het aanleggen van fabrieken, trafijken, neringen, bedrijven of ambachten op bepaalde plaatsen.

20. Betreffende logementen, herbergen en andere publieke huizen.

21. Tegen het ongeoorloofd draagen van geweer, of gebruik van onbehoorlijk geweer.

22. Tegen bedrijven, welke gevaar van brand kunnen veroorzaken.

23. Tegen het zorgeloos verkoopen van vergiften.

24. Tegen het inbrengen, of doen voortduren van besmetting.

25. Nopens den prijs, of de gezondheid van eetwaren.

26. Tegen de hazardspelen en particuliere loterijen.

27. Tegen bedelaars en vagebonden.

28. Tegen het koopen, verkoopen, beleenen, of verbergen der kleederen, eetwaren of andere goederen, welke aan hen, die uit armenfondsen gealimenteerd worden, ten gebuuke of ter bewerking worden gegeven.

29. Op het doen van wachten, of anderen bijstand aan de justitie of politie, of tot algemeens beteligen, in gevallen van brand, watersnood en andere dergelijke rampen.

30. Op het stuk der begravenissen.

31. De inhoud van dit wetboek heeft geens de minste betrekking tot het regt, hetwelk, volgens de burgerlijke wetten, voor bijzondere personen bestaat, of aan deszelfs toekomst, wegens misdrijven, verongelykingen, onwettige of andere daden of nalattingen, door anderen gepleegd.

T W E E D E T I T E L.

Van misdaden en daarvan toegehoorende straffen.

Bevat de bepalingen van misdaden.

9. Misdad bestaat in het overtreden eener wet, welke het laten of bedrijven van enige daad, onder bedreiging van straf, gebiedt of verbiedt.

10. Misdad, of overtreding, kan gepleegd worden met opzet, of door merkelijke schuld, onvoorzigtigheid en onachtzaamheid.

11. Opzet is de wil, om te doen of te laten die daden, welke bij de wet verboden of geboden zijn.

Zoo dikwijls bij dit wetboek niet anders uitdrukkelijk is bepaald, wordt zoodanig opzet vereischt tot het wezen en de strafbaarheid der misdad of overtreding.

Schuld, onvoorzigtigheid of onachtzaamheid is dan alleenlijk strafbaar, in zoodanige gevallen, welke duidelyk uitdrukt.

12. Er bestaat geene misdad zonder voorafgegane wet.

13. De regters sijn verplicht, volgens de regelen van artikelkunde, te beoordeelen, of en in hoe verre enige hen voorgestelde daad, het zij onder de woorden, het zij onder den zin der wet behoort.

14. De misdad wordt gehouden volbragt te zyn, wanneer de daad, welke bij de wet verboden, zyn, in alle hare deelen is gepleegd.

15. De misdad wordt gehouden volbragt te zyn, wanneer de poging tot misdad.

16. De pogingen, dat is de uiterlyke bedrijven tot toebereiding eener voorgenome misdad, tot welken trap ook gevorderd, moeten gestraft worden, niet met de gewons straf op de misdad.

geseld; maar met eene lichtere, naar mate zij gevorderd zijn, ten zij de wet, in eenig bijzonder geval, de straffe op de poging uitdrukkelijk bepale.

15. Die uit eigen beweging van het volbrengen eener misdadig afzien, moeten met eene nog lichtere straf gestraft worden, wanneer uit het geen reeds door hen is verrigt, geen merklijk nadeel is voortgesproten.

16. Tot het bestaan van misdadig worden zuijdelijke bedrijven vereischt; loutere voornemens of enkele gedachten vallen niet onder het bereik der wet.

DERDE HOOFDSTUK.

Van hen, aan wie de misdadig kan worden toegerekend.

17. Niet alleen zij, die zelf de misdadig plegen, maar ook die daartoe, op eenige der hierin omschreven wijzen, bevorderlijk zijn of daaraan deel nemen, zijn strafbaar.

18. Die door dwang, bevel, last, verleiding, bepaalden en stelligen raad, anderen tot misdadig aanzetten, of daartoe bijzondere onderrigting geven of aanwijzing doen, zijn strafbaar voor de gevolgen, welke uit dit hun gedrag zijn voortgesproten, en door hen hadden kunnen en behooren te worden voorzien. Dwang, bevel, last, verleiding, bepaalde en stellige raad zullen, wanneer de misdadig niet moegt zijn gevolgd, als poging aangemerkt en als zoodanig gestraft worden.

19. Die, door het verschaften van wapenen, werktuigen, gereedschappen of andere instrumenten, tot de misdadig helpen en medewerken, die tot het gemakliker plegen gevestigd geven, of, gedurende het misdoen, de daders beveiligen, bedekken of op eenigerlei andere wijze voorsichtelijk de misdadig begunstigen of bevorderen, zullen, naar mate der omstandigheden, gestraft worden, echter in het algemeen met eene mindere straf dan de gewone der misdadig.

20. De voorschriften, in de twee laatstvoorgaande artikelen vervat, gelden alleenlijk, voor zoo verre de wet, in de bepaalde gevallen, geene bijzondere voorziening moegt hebben daargesteld.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van hen, aan wie de misdadig niet of minder wordt toegerekend.

21. Kinderen, beneden den ouderdom van twaalf jaren, misdoende, mogen deswege door de regters niet gestraft worden; kinderen, ouder dan twaalf jaren en jonger dan vijftien jaren, zullen getuchtigd worden, op de wijze, als in het 48ste artikel is bepaald, ook wanneer zij na de vervulling der vijftien jaren, wegens misdaden en overtredingen, in dien leeftijd begaan, in hechtenis geraken.

Wanneer door hen, die den ouderdom van achttien jaren niet ten vollen bereikt hebben, misdadig of overtreding is begaan, zullen de regters, naar mate der omstandigheden, eene lichtere, dan de gewone straf der misdadig, kunnen opleggen.

22. Aan geheel zinneloos, die van hunne verstandelijke vermoogens beroofd zijn, kan geene daad, als misdadig, worden toegerekend.

De regters moeten wijders beoordeelen, tot hoeverre afwisselende zinneloosheid, lichaamskwalen, welke op de zielsvermogens merkliken invloed hebben, zwer groote onnoozelheid en eenzijdigheid, in elk bijzonder geval, eene lichtere straf of geheele vrijpraak vereischen.

23. Die in opzettelijke of vrijwillige dronkenschap misdadig plegen, moeten in het algemeen met de gewone straf gestraft worden.

Overvallige of onwillige dronkenschap kan een grond opleveren tot vermindering der straf, of geheele straffeloosheid.

24. In hoe verre dwang, bevel, billijke vrees, sterke verleiding alle toerekening wegnemen, of tot eene lichtere straf behooren te leiden, moet bij de regters, uit den aard en de omstandigheden der zaken, uit de ziels- en lichaamsgesteldheid van den bedrigger en zijne hettrekkingen tot hem, die gedwongen, bevolen, of verleid heeft, beoordeeld worden.

DERDE TITEL.

Kan als straffen.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van de onderscheiden straffen.

25. De straffen, in dit wetboek vastgesteld, en buiten welke geene andere door de regters mogen ingevoerd worden, zijn:

- 1° Doodstraffen.
- 2° Schavotstraffen.
- 3° Gevangenis.
- 4° Bannissement.
- 5° Verklaring van onbekwaamheid.
- 6° Verklaring van onbekwaamheid tot alle of eenige ambten, posten of bedieningen.
- 7° Verklaring van verval van zijn van eenig ambt of post of bediening.
- 8° Geldboeten.

26. De doodstraffen zijn twee in getal, de strop en het zwaard.

27. De straf met den strop wordt voor de misdadigen behouden, en uitgevoerd, op het schavot, aan manspersonen, door het ophangen aan een galg, en aan vrouwenpersonen, door het verworgen aan een paal.

28. De straf met het zwaard wordt uitgeoefend door ontvoering van den veroordeelden, komende op het schavot en gebaaddekt.

29. Het doode lichaam van den gestraften moet altijd in de gewone kist geplaatst, en alzoo begraven worden.

30. De regters mogen de bezorging der begrafenis aan de nabestaanden van den gestraften vergunnen.

31. In beide de gevallen, bij de twee laatstvoorgaande artikelen uitgedrukt, moet de begrafenis des nachts in stilte en zonder eenige plegtigheid geschieden.

32. De andere schavotstraffen zijn vier in getal:
- 1° Het geeselen en brandmerken.
 - 2° Het geeselen.
 - 3° Het zwaard over het hoofd.
 - 4° Het te pronk staan.

33. Het geeselen geschiedt met roeden, op den bloeten rug van den misdadigen, staande aan een paal gebonden, en de armen opgehaald.

34. Het brandmerken wordt verrigt met een heet ijzer, op den schouder van den veroordeelden.

35. Het zwaaien met het zwaard over het hoofd moet altoos vergezeld gaan met dezelfde voorbereidselen, welke bij de ontvoering worden in acht genomen.

36. De regters zijn bevoegd, om, bij doodstraffen en alle andere schavotstraffen, in hunne vonnissen te bevelen, dat de houdbaarheid van de misdadig des veroordeelden zal worden uitgedrukt, het zij in geschrift op een houten bord, het zij door eenig ander gebruikelijk kenteeken, en hetwelk gedurende de straföfening zal worden tentoongesteld.

37. Bij de schavotstraffen, in het 32ste artikel vermeld, zullen de regters, wanneer de aard der gepleegde misdadig zulks medebrengt, tevens in hunne vonnissen mogen bevelen, dat oproerige, valsche of andere misdadige geschriften, door den scherpregter, op het schavot verbrand worden.

38. By de straf van geeselen en brandmerken, of van enkel geeselen, zijn de regters bevoegd op gelijke wijze te bevelen, dat de veroordeelde, gedurende de straföfening, zal worden vastgemaakt aan de galg, met den strop om den hals.

39. De straf van gevangenis wordt altijd opgelegd voor eenen bepaalden tijd, welke nimmer en in geen geval langer zal mogen zijn dan twintig jaren.

40. De wijziging der straf van gevangenis kan zijn:

- 1° Dat de veroordeelde geplaatst worde in een afzonderlijk vertrek, afgescheiden van alle andere personen.
- 2° In de gewone vertrekken van tuchtthuizen, of andere daar toe geschikte plaatsen.
- 3° In een afzonderlijk vertrek, met vergunning van koudanigen toegang, als, behoudens de goede orde en veiligheid van het hals, kan toegestaan worden.

41. Aan den veroordeelden kan tevens worden opgelegd de verplichting tot arbeid.

42. De wijziging der straf van gevangenis, volgens de voorschriften in de voorgaande artikelen vervat, zal bij het vonnis moeten bepaald worden.

43. Het bannissement kan zijn voor altijd, of voor eenen bepaalden tijd. In alle de gevallen, waarin by de wet, deswege geene bijzondere schikkingen zijn gemaakt, staat zulks ter bepaling van den regter.

44. Alle regters zullen mogen bannissen, ook wel uit het geheele koninkrijk, als uit een of meer gedeeltes of plaatsen van het zelve. Zij zullen echter niet uit het geheele koninkrijk mogen bannen, ten zij in de gevallen, bij de wet bepaaldelijk uitgedrukt, of waarvan de doodstraf, door dezelve op het bedrevenc stellig bedreigd, alleenlijk, uit hoofde van bijzondere omstandigheden, verligt geworden. In alle andere gevallen zullen zij de straf van bannissement niet verder mogen uitstrekken, dan tot die departementen, waarin de veroordeelde woonachtig zijn, de misdadig zijn gepleegd en de vonnissen geslagen worden.

45. De doodstraffen zullen nimmer door eenige andere straf voorafgegaan worden; ook zullen de overige schavotstraffen of geene andere wijze onderling mogen zamengevoegd worden, dan bij dezen titel is aangewezen.

46. Nogtans zullen de overige schavotstraffen met mindere straffen verdeling kunnen zamengevoegd worden, met uitzondering alleen van de geldboeten, voor zoo verre zulks ten aanzien van dezelve, in dit wetboek niet uitdrukkelijk is bepaald.

Bij de schavotstraffen, in het 32ste artikel aangewezen, zal door de regters, in hunne vonnissen, altijd moeten ingevraagd worden, inder straf van gevangenis, of van bannissement, uit de departementen, waarin de veroordeelden woonachtig zijn, welke misdadig zijn gepleegd en de vonnissen geslagen worden, al waar zulks, bij de wet niet uitdrukkelijk voorgeschreven; welke straffen van gevangenis en van bannissement, ieder afzonderlijk, beide te samen, ten minsten voor den tijd van drie jaren, zullen moeten bepaald worden; ten aanzien van de keuze tuschen de twee laatstgemelde straffen en den tijd, welchen dezelve niet mogen te boven gaan, zullen de regters in acht nemen de bepalingen, welke bij de wet, omtrent dezelve misdadig, mogten voorkomen.

48. Buiten de eigenlijke straffen, zullen jonge boysdoeners van twaalf tot vijftien jaren oud, tot afstraffen van arbeid en tuchtigen eigen toebereiding, op bevel der regters, zonder vorm van vonnis, kunnen getuchtigd worden, door opsluiting voor eenigen tijd, langer dan twee maanden, of met kinderlijske straffen.

49. De veroordeeling tot schavotstraf brengt van zelf een

heid mede, al ware daarvan door de regters geene uitdrukkelijke verklaring gedaan.

T W E E D E H O O F D S T U K.

Van het uitstellen en veranderen der straffen.

50. De uitspraak van alle straf-vonnissen wordt uitgesteld bij opgekomen zinneloosheid van den misdadigen.
51. Wanneer de lichamelijke gesteldheid van een' misdadigen de uitvoering van de straf van geeseling, welke hij door zijn misdrijf, overeenkomstig de wet, mogt hebben verdiend, niet gedoogt, het zij zulks vóór of na het vaststellen van het vonnis ontdekt wordt, moeten de regters hem, in plaatse daarvan, veroordelen tot het te pronk staan op het schavot, en bovendien daarop acht nemen in het bepalen van de langdurigheid der gevangenis of van het bannissement, mits niet te bovengaande den tijd, daarop bij de wet, in elk geval, ten langsten gesteld.
52. Het vonnis, eenmaal uitgesproken zijnde, zal door de regters, op eigen gezag, niet mogen worden veranderd; maar in geval van noodzakelijkheid opgeschort, en daarvan kennis gegeven ter plaatse waar zulks behoort, ten einde daarin eene gepaste voorziening zal kunnen worden gedaan.
53. Aan zwangere vrouwen mag geene doodstraf of andere schavotstraf aangedaan worden; dezelve moet opgeschort blijven tot na hare verlossing.
54. Wanneer een gebannen zijn bannissement voor de eerste reis overtreedt, zullen de regters hem, bij een nader vonnis, veroordeelen tot eene gevangenis, welke niet zal te boven gaan den tijd van drie jaren, en tot een nieuw bannissement van ten naastenbij zoo vele jaren, als, ten tijde van het nader vonnis, aan de vervulling van het vorige bannissement nog mogte ontbreken.
- Bij herhaling dezer overtreding, zal de straf van gevangenis telkens verzwaaard worden, echter niet te bovengaande den tijd van zes, twaalf of twintig jaren.
55. Geldboeten, waartoe de beschuldigde mogt zijn veroordeeld, zullen binnen den tijd van veertien dagen na het vonnis moeten voldaan worden, ten ware daarvan hooger beroep mogt vallen; dezen tijd verstreken zijnde, zal de veroordeelde op bevel der regters, zonder vorm van vonnis, in de gevangenis gesteld worden, met of zonder verplichting tot arbeid.
- De tijd van gevangenis zal te minste eene week, en anders zoo vele weken duren, als de boete honderd guldens bedraagt.
- Wanneer echter de veroordeelde bij de regters mogt gehouden worden, volkomen in staat te zijn, om de geheele boete te kunnen voldoen, zal het vonnis mogen geëxecuteerd worden, op dezelfde wijze, als in burgerlijke zaken gebruikelijk is.
- Vreemdelingen, of die niet onder het rechtsgebied woonachtig zijn, mogen, gedurende de eerste veertien dagen na het vonnis, tot verzekering der boete, of de straf van gevangenis, in gijzeling gesteld worden. In geval van hooger beroep zullen dezelve daaruit ontslagen worden, mits stellende voldoende zekerheid ten genoegen van den regter.

D E R D E H O O F D S T U K.

Van den pligt der regters, in de keuze der straffen.

56. Zoo dikwijls de wet op eenige misdaad doodstraf of schavotstraf stelt, zonder verdere bepaling, is de keuze der soorten van doodstraf, of van schavotstraf, aan de regters overgelaten.
57. De regters zullen de straffen, bij dit wetboek op de misdaad gesteld, nimmer verder mogen verzwaaeren, dan hen bij dezen titel of bij dien over de onderscheiden misdaden uitdrukkelijk is toegelaten.
- Zij zullen de straffen, bij dit wetboek op de bijzondere misdaden gesteld, moeten verligten, wanneer zoodanige verzachtende omstandigheden duidelijk plaats hebben, als in den vorigen titel van misdaden en derzelver toerekening zijn aangewezen.
58. In dat geval zullen de regters, in plaatse van de gestelde straf, zoodanige mindere mogen kiezen, als met den aard der gepleegde misdaad of overtreding en derzelver omstandigheden meest overeenkomt, en tevens van de soort, bij de wet bepaald, het minst afwijkt.
59. Wanneer echter, bij dit wetboek, boven en behalve eenige zwaardere straf, ook die van gevangenis, bannissement of geldboete op eenige misdaad gesteld is, zal het weglaten dier zwaardere straf nimmer den regter bevoegd maken, om den tijd van gevangenis of bannissement langer, de uitgestrektheid van het laatstgemelde verder, of de som der geldboeten hooger te stellen, dan bij de wet is uitgedrukt.
60. De regters moeten zich van het opleggen van geldboeten onthouden, zoo dikwijls de omstandigheden van het misdrijf eene zwaardere straf, bij de wet op hetzelfde mede gesteld, zouden vereischen; en voorts in alle gevallen waarin dazelve bij de wet niet uitdrukkelijk genoemd zijn.
61. Voor zoo verre bij dit wetboek aan de regters eenige ruimte in het kiezen of bepalen der straf is overgelaten, zullen dezelve, behalve den aard en de omstandigheden der gepleegde misdaad of overtreding, ook den ouderdom, de kunne, de lichamelijke gesteldheid en den niterlijken stand van den beschuldigten in acht nemen, en hunne keuze en bepaling daarnaar inrigten.

V I E R D E T I T E L.

Van hoogverraad.

62. Hoogverraad wordt gepleegd:
10. Door moorddadigen of gewelddadigen aanslag tegen het leven of de veiligheid van den Koning of den kroonprins,
20. Door het heulen met den vijand of andere mogendheden, ten nadeele van het koninkrijk.

E E R S T E H O O F D S T U K.

Van hoogverraad van de eerste soort.

63. Die eenigen moorddadigen of gewelddadigen aanslag tegen het leven of de veiligheid van den Koning of van den kroonprins mogten plegen, zullen met den dood gestraft worden.
64. Op gelijke wijze zullen gestraft worden, die daartoe, het zij dadelijke hulp, het zij andere middelen of gelegenheid, hebben verschaft of aangewezen.
65. Die in de zamenspanning mogten hebben deel genomen, zonder eenige verdere daden te hebben gepleegd, waardoor dezelve is begunstigd geworden, zullen worden gestraft met schavotstraf en langdurige gevangenis, of met de laatste straf alleen, naar de omstandigheden.
66. Op gelijke wijze zullen gestraft worden, die alleen of met anderen tot zoodanigen aanslag toelag gemaakt hebben, zonder dat dezelve daarop gevolgd is.
67. Die van het bestaan eener zamenspanning of toelag, om zoodanigen aanslag te plegen, als bij artikel 63 is gemeld, mogten kundig worden, zonder daarin deel te nemen, zullen nogtans gehouden zijn, daarvan in tijds aan het gouvernement, de politie of de justitie ontdekking te doen, en, bij gebreke daarvan, gestraft worden, naar de omstandigheden, met gevangenis of bannissement uit het koninkrijk, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van acht jaren, of in geval van bloote onachtzaamheid, ten minsten met geldboete, welke echter niet zal te bovengaan de som van tweeduizend-guldens.

68. Van de straffen dezer nalatigheid worden alleenlijk verschoond de zoodanigen, welke ontdekking zoude gestrékt hebben tot laste van hunne echtgenooten of van hunne nabestaanden, in de op- of nedergaanden lijn, ooms, moeijen, broeders of zusters, het zij door bloedverwantschap of huwelijk.

69. Die zoodanige ambten, posten of bedieningen bekleeden, waardoor zij tot het ontdekken of weeren van den gemelden toelag of zamenspanning bijzonderlijk verplicht waren, zullen in het geval van het 67ste artikel zwaarder dan anderen gestraft worden; te weten, met het zwaard over het hoofd en gevangenis of bannissement uit het koninkrijk, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van twaalf jaren.

De verschooning, in het 68ste artikel uitgedrukt, zal hen niet verder dan van de schavotstraf kunnen bevrijden.

T W E E D E H O O F D S T U K.

Van hoogverraad van de tweede soort.

70. Die, om den vijand te begunstigen, het zij daartoe omgekocht of ter bejaging van eenig voordeel, door verraad, trouweloosheid of geweld voorbedachtelijk medewerken tot het bemagtigen, inhouden of doen overgeven van eenige vesting, stad, haven, plaats, schip, magazijnen van krijgsbehoefsten of levensmiddelen, door of aan denzelfven, gelijk ook, die het leger of eenig gedeelte van hetzelfde aan den vijand verraden, zullen met den strop gestraft worden.
71. Die met zoodanig oogmerk eenige krijgsbehoefsten of levensmiddelen vernielen of onbruikbaar maken, eenige onderwaterzettingen verhinderen of aftappen, eenige andere middelen van verdediging weerloos maken, 's lands krijgsvolk te water of te lande tot desertie, munitie of verraad verleiden of aanzetten, aan den vijand manschap, krijgsbehoefsten of levensmiddelen verzorgen, denzelfven eenige teekeningen of plans van vestingen, eenige berigten omtrent de sterkte of gesteldheid van dezelve of van het krijgsvolk, of aangaande deze of igene op handen zijnde ondernemingen doen toekomen, zullen met den strop worden gestraft, al ware het, dat de gepleegde misdaad de bedoelde uitwerking, ten nadeele van het rijk, niet mogte gehad hebben.
72. Op gelijke wijze zullen gestraft worden die, met oogmerk om den vijand van dit koninkrijk te begunstigen, dezelve misdaden plegen, met betrekking tot 's Konings bondgenooten.
73. Die, zonder zoodanig vijandig oogmerk, maar nogtans voorbedachtelijk, eenige onderwaterzettingen verhinderen of aftappen, of eenige andere middelen van verdediging, op hoog gezag, tot afbreuk van den vijand bevelen of in het werk gesteld, vernielen of weerloos maken, zullen insgelijks met den dood, of met schavotstraf en gevangenis, niet te bovengaande den tijd van acht jaren, naar gelang der omstandigheden, worden gestraft.
74. Die, met vreemde mogendheden, derzelver onderdanen of gelastigden verstand houden of afspraak maken, om dezelve eenige vijandelijkheid tegen het koninkrijk te doen plegen, ten daartoe de middelen te verschaffen, of daarin behulpzaam te zijn, zullen met de strop worden gestraft, al ware het, dat de gepleegde misdaad de bedoelde uitwerking, ten nadeele van het rijk, niet mogte gehad hebben.
75. Die op eigen gezag met vreemde mogendheden, derzelver onderdanen of gelastigden, openbare of heimelijke verbindtenssen, of onderhandelingen aangaan, dezelve willens en wettens staatsgeheimen ontdekken, of zich met hen in schikkingen inlaten, waardoor de veiligheid van het koninkrijk of het geest van deszelfs regten, traktaten, of overeenkomsten zoude kunnen in gevaar gebragt of benadeeld worden, zullen met het zwaard over hoofd en gevangenis, niet te bovengaande den tijd van twaalf jaren, gestraft worden.
76. Die, zonder daartoe behoorlijk verlot te hebben bekomen, binnen het koninkrijk wervingen doen, of tot buitenlandsche wervingen medewerken, ten behoeve van den zee- of landdienst van vreemde mogendheden, schoon met dit rijk in vrede en vriendschap zijnde, zullen, naar gelang der omstandig-

heden, worden gestraft met gevangenis, niet te bovengaan- de den tijd van zes jaren.

V Y E D E T I T E L.

Van munitie, oproerig geweld, en schending van het openbaar gezag.

77. Munitie of oproer, gepleegd door het verzamelen en op de been brengen van eene menigte volks, gewapend of ongewapend, heimelijk of door luidruchtige bedrijven daartoe oproepend, met oogmerk, om zich, door middelen van geweld en dwang, tegen de wetten van het koninkrijk, de bevelen des Konings, de ordonnantien der gestelde magten, of de administratie der justitie te verzetten, of de regeringen of regters tot het inwilligen van deze of gene begeerte te noodzaken, zal in de hoofden en aanvoorders met den strop worden gestraft.

78. Insgelijks zullen met den strop worden gestraft de genen, die, ter gelegenheid en onder begunstiging van zoodanige munitie of oproer, zich betoond hebben als de aanvoorders of voornaamste medewerkers van en tot het mishandelen van personen, het openbreken of beschadigen van gebouwen, of het plundersen of bederven van goederen, zonder onderscheid, of de mishandelden zijn openbare ambtenaren of bijzondere personen, gelijk mede of dezelve gebouwen of goederen aan het rijk, aan eenige stad of plaats, of aan bijzondere ingezetenen in eigendom behooren, of al, of niet tot publieken dienst bestemd zijn.

79. Nog zullen met den strop gestraft worden, die ter zoodanige gelegenheid zich betoond hebben, als de voornaamste aanvoorders of medewerkers van, en tot eenige dadelijke resistentie tegen de militaire of burgermagten of andere corpsen, op gezag der gestelde magten, tot demping van het oproer, gebruikt wordende.

80. Die, ter gelegenheid van zoodanige munitie of oproer, zonder onder de aanvoorders of voornaamste medewerkers te kunnen geteld worden, zich nochtans aan eenige der bedrijven, in de twee laatstvoorgaande artikelen gemeld, dadelijk hebben schuldig gemaakt, zullen, naar gelang der omstandigheden, met geeseling en brandmerk, geeseling, of gevangenis, niet te bovengaan- de den tijd van acht jaren, worden gestraft.

81. Die, buiten het geval van algemeene munitie of oproer, de gestelde magten, regters, derzelver suppoosten of bedienden, de militaire of burgermagten of ook andere openbare ambtenaren, als zoodanig, door geweld en dwang tot het verrigten of nalaten van eenige daad trachten te noodzaken, denzelven in het oefenen van hunne functien gewelddadigen tegenstand doen, hen deswege bedreigen of openlijk honen, zullen, wanneer dezelve tegenstand of bedreiging gewapenderhand wordt gepleegd, of met het te hulp roepen van anderen vergezeld gaat, met geeseling, of gevangenis, niet te bovengaan- de den tijd van zes jaren, en in de andere gevallen, met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk niet te bovengaan- de den tijd van vier jaren, gestraft worden.

82. Die, het zij in of buiten oproer, gevangenhuisen of andere gebouwen gewelddadig openbreken, met oogmerk, om gevangen, gegijzelde of gearresteerde personen te verlossen, gelijk ook, die de wachten, ter bewaring van zoodanige personen in of buiten eenig gebouw gesteld of gebruikt, ter verlossing van dezelve, met geweld overvallen, zullen, naar gelang van het meerder of minder gepleegd geweld, met geeseling en brandmerk, geeseling of gevangenis, niet te bovengaan- de den tijd van tien jaren, worden gestraft.

83. Die de bedienden der posten, de couriers en estafettes van of aan het gouvernement, de boden van hooge of mindere gestelde magten of van openbare ambtenaren gewelddadig aanvallen, of, zonder daartoe gerechtigd te zijn, moedwillig tegenhouden, met oogmerk, om hen van eenige brieven te berooven, die te openen, te lezen, te doen openen en te doen lezen, of ook, om de overbrenging van dezelve boodschappen of brieven op te houden; die, ten gelijken einde, zich met list van dezelve brieven meester maken, gelijk ook, die, met geweld of list door anderen gepleegd zijnde, de voorzeide brieven, son- der daartoe gerechtigd te zijn, voorbedachtelijk openbreken of moedwillig ophouden en verbergen, zullen, naar gelang der omstandigheden, met schavotstraf, gevangenis of bannissement uit het koninkrijk, of andere, te zamen of afzonderlijk niet te bovengaan- de den tijd van zes jaren, gestraft worden.

84. Op gelijke wijze zullen gestraft worden die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, en met oogmerk, om zich tegen het gouvernement, de gestelde magten of de regters te verzetten, dezelver geheimen of vermeende geheimen te kennen, of aan anderen te doen kennen, of hen van eenige goederen of papieren onder derzelver bewaring zijnde te berooven, de zelve door of van wege het gouvernement, dezelve regeringen of regters op eenige deuren, kasten, kisten, doozen, portefeuilles, papieren of brieven gesteld, voorbedachtelijk openbreken, of ook de, alsoo gezegde, stukken zelve vervoeren en verbergen.

85. Die godsdienstige genootschappen, onder de bescherming der wetten staande, of andere goetdoodige bijeenkomsten, gewelddadig verstoren, of de leden derzelve en die daar van gebruik maken, uit dezen boorte, openlijk beleedigen of honen, zullen, naar gelang der omstandigheden, met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk niet te boven gaande den tijd van zes jaren, gestraft worden.

86. Op gelijke wijze zullen gestraft worden, die voorbedachtelijk openlijke daden plegen, of alsoo geschriften verspreiden of doen verspreiden, regstreeks en opzettelijk ingerigt ter

bespottung, belastering of vervloeking van het albesturend. Overwezen.

87. Eigenrigting, bestaande in het gebruiken van gewelddadige middelen tegen bijzondere personen of omtrent derzelver goederen, tot verkrijging van eenig waar of gewaand regt, of herstel van eenig waar of vermeend ongelijk, en kennelijk gepaard gaande met opzettelijke tegenstreving aan het gezag der gestelde magten of regters, zal, naar gelang van de omstandigheden, worden gestraft met bannissement, niet te boven gaande den tijd van zes jaren, of met geldboete, niet hooger dan twee- duizend guldens.

88. Die, zonder daartoe behoorlijk verlot te hebben bekomen, eenige wervingen van manschap doen, tot gewapende dienst, zullen, naar gelang der omstandigheden, met gevangenis of bannissement, niet te boven gaande den tijd van zes jaren, gestraft worden.

89. Allen, die voorbedachtelijk openlijke daden plegen, of alsoo geschriften verspreiden of doen verspreiden, regstreeks en opzettelijk ingerigt, om de hoogere of lagere gestelde magten, of die van dezelve hun gezag ontleenen, in of ter zake van derzelver functien, voor het oog der ingezetenen te lasteren, te honen of te beschimpen, of de ingezetenen tot onrust en oproerigheid aanzetten, zullen, naar mate van de omstandigheden, met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk niet te boven gaande den tijd van zes jaren, gestraft worden.

90. Op gelijke wijze zullen gestraft worden de drukkers of boekverkoopers, welke zoodanige geschriften, als in artikel 86 en artikel 89 bedoeld zijn, drukken of doen drukken, en alsoo in het licht geven, en welke uit dien hoofde onder de verplichting liggen, van zich met den inhoud van zoodanige geschriften bekend te maken.

91. Alle andere boekverkoopers, die de bedoelde geschriften verkoopen, of aan anderen verzenden, zullen mede op dezelfde wijze gestraft worden, indien zij van den misdadigen inhoud dier geschriften zijn bewust geweest, of, in weerwil van het verbod van wege de politie gedaan, met het drukken, verkoopen of verzenden zijns voortgegaan.

92. Beleedigingen van zoodanigen aard, als in dezen titel zijn omschreven, hier te lande aangedaan aan vreemde mogendheden, met welke dit rijk in vrede en vriendschap is, aan derzelver gezanten of hun gevolg, aan buitenlandse couriers, parlementairen of krijgsgevangenen, en in het algemeen aan allen, die, volgens het regt der volkeren, op een bijzondere bescherming van den souverein van het land, waarin zij zich bevinden, mogen staat maken, zullen nagenoeg met dezelfde straffen gestraft worden, als of dezelve tegen den Koning of ambtenaren van dit koninkrijk regstreeks waren begaan.

93. Die in eenige burgerlijke betrekking, het zij binnen of buiten 's lands, beschikking hebbende over de zee of landman van het koninkrijk, daarvan misbruik maken, om ongeoorloofd geweld te plegen tegen eenige vreemde mogendheid of derzelver onderdanen, zullen, in geval van opzettelijken moedwil, met den dood, en, wegens merkelijke onvoorzigtigheid, met het zwaard over het hoofd, verklaring van onbekwaam te zijn tot eenige ambten, posten of bedieningen, of vervallen van dezulken, welke zij bekleeden, worden gestraft.

94. De misdrijven, in dezen titel opgenoemd, met moord, doodslag of manslag, brandstichting, roof, diefstal, verwonding, kwetsing, of eenig ander vergezeld gaande, zullen mede als zoodanig beoordeeld en gestraft worden.

Z E S D E T I T E L.

Van moord.

95. Moord is eene met geleider lage of verraderlijk gepleegde berooving van iemands leven.

96. Moord kan bedreven worden door allerlei opzettelijke daden, het zij met eenig schiet- of scherp geweer, stokken, steenen of andere dergelijke wapenen of instrumenten, of door iemand in het water te werpen, van eene hoogte af te storten, te verworgen, te verstikken, denzelven vergift in te geven of te doen gebruiken, hem met vuisten te slaan, te schoppen, te trappen of op andere dergelijke wijzen.

97. Moord kan ook worden gepleegd door opzettelijke nalatigen, als door iemand voorbedachtelijk het noodige tot levensonderhoud, spijs, drank, geneesmiddelen en dergelijke te onthouden.

98. De straf van moord zal zijn de strop.

99. Ook zal met den strop gestraft worden hij, die alles ver- rigt heeft, het geen hij wilde en konde doen, om eenen anderen van het leven te beroven, al ware ook, door eenige omstan- digheden buiten zijnen wil, de dood niet gevolgd.

100. Ingeval van samenspanning van velen, om moord te plegen, zullen allen, die in de samenspanning hebben deel gene- men, en bij het begaan van den moord tegenwoordig zijn ge- weest, gestraft worden met den strop, zonder onderscheid, of dezelve door een of meer van hen is uitgevoerd.

101. Die van een bestaand voorzetten, om moord te plegen, kennis dragen, sonder aan iets meer schuldig te zijn, zullen nochtans verplicht zijn daarvan, in tijde, aan de politie of justitie ontdekking te doen, en, bij gebreke daarvan, gestraft worden, naar de omstandigheden, met bannissement, niet te boven gaande den tijd van drie jaren, of met geldboete, niet hooger dan drie- honderd guldens.

Alleenlijk zullen daarvan verschoond worden, die genen, wel- ker ontdekking zoude gestrekt hebben tot laste van echtgenooten of zulke nabestaanden, als bij het 68ste art. zijn opgenoemd.

NB. Dit vier-vels bijvoëtsel wordt alomme, bij de courant van heden, gratis, uitgegeven.

Art. 102. Die, na beganen, moord, opzettelijk het vermoorde behaant, de middelen, door welke de moord gepleegd is, of eenige andere overgebleven teekenen der misdaad verduisteren, den dader verbergen of in zijne ontvlugting behulzaam zijn, zullen naar de omstandigheden worden gestraft met bannissement, niet te boven gaande den tijd van vier jaren, of met geldboete niet hooger dan drie honderd guldens.

De versoëning, bij het slot van het voorgaande artikel aangewezen, is ook op dezen toepasselijk.

Z E V E N D E T I T E L

Van kindermoord.

E E R S T E H O O F D S T U K

Van eigenlijk gezegden kindermoord.

103. Eigenlijk gezegde kindermoord is de misdaad van eene moeder, die haar nieuw geboren kind om het leven brengt, of van anderen, die haar daarin behulzaam zijn.

104. Kindermoord kan niet alleenlijk bedreven worden door opzettelijke daden, als door het nieuw geboren kind te wonden, te kneuzen, te verworgen, te verstikken, te verdrinken, aan sille kunde bloottestellen, of op eenige andere wijze, maar ook door opzettelijke nalatingen, als door het kind het noodige tot levens-onderhoud te onthouden, of hetzelfde voorbedachtelijk te verwaarloozen.

105. Ook zij begaat kindermoord, welke, opzettelijk om te doodden, op eene voor het kind gevaarlijke plaats bevalt, en alzoo hetzelfde van het leven berooft.

106. Die een nieuw geboren kind op eene eenzame, afgelegene, en van het gezigt van menschen verwijderde plaats nederleggen, of doen nederleggen, ten einde hetzelfde niet zoudé gevonden worden, en alzoo het kind van het leven berooven, zijn mede schuldig aan kindermoord.

107. De misdaad van kindermoord wordt niet verstaan aanwezig en volbragt te zijn, ten zij duidelijk bewezen worde, dat het kind na de geboorte geleefd heeft.

108. De straf van volbragten kindermoord zal zijn de strop.

109. Opzettelijke daden of opzettelijke nalatingen, welke den dood van het kind ten doel, doch niet ten gevolge gehad hebben, zullen gestraft worden met schavotstraf, langdurige gevangenis en bannissement.

110. Zoodanige daden, gepleegd aan een kind, waarvan het leven is, of het na de geboorte geleefd hebbe, zullen gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te boven gaande den tijd van tien jaren.

111. De bepalingen, bij dit hoofdstuk gemaakt, zullen ook gevolgd worden, ingevalle een vader zich aan eenige der genoemde daden mogt schuldig maken omtrent zijn eigen kind, het zij met of zonder medepligtigheid van de moeder.

112. Zij, die zonder voornemen tot kindermoord, haren barmhertigheid verbergt, en opzettelijk op eene eenzame, ongelegene en voor het leven van het kind blijkbaar gevaarlijke plaats baart, zal gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, den tijd van een jaar niet te boven gaande.

T W E E D E H O O F D S T U K

Van afdrijving der vrucht.

113. De misdaad van afdrijving of verderving der vrucht, door veroorzaakte miskraam of ontijdige geboorte van een onvoldragen kind, kan worden bedreven, zoo door uitwendige daden van geweld, ten dien einde gebazigd, als door inwendig gebruik van afdrijvende middelen.

114. De straf dezer misdaad, door de bezwangerde zelve, op welke wijze ook, veroorzaakt, zal zijn gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, den tijd van zes jaren niet te boven gaande.

115. Op gelijke wijze zullen gestraft worden die aan eene bezwangerde, met haar weten, afdrijvende middelen ingeven, of doen ingeven, en alzoo eene miskraam of ontijdige geboorte te weeg brengen.

116. Die aan eene bezwangerde, buiten haar weten, afdrijvende middelen ingeven, of doen ingeven, en alzoo eene miskraam of ontijdige geboorte te weeg brengen, zullen gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te boven gaande den tijd van acht jaren.

117. Voor zoo verre door de misdaad, in het laatst voorgaande artikel aangewezen, eenige belediging aan het leven, of de gezondheid der moeder mogt zijn toegebracht, zullen de daders, dok des wege, volgens de voorschriften in het wetboek vervat, gestraft worden.

A C H T S T E T I T E L

Van het te vondeling leggen, en verlaten van kinderen.

118. Die jonge kinderen te vondeling leggen, stellen of laten, zonder blijkbaar voornemen om dezelve van het leven te behouden, zullen, indien daardoor de dood dier kinderen veroorzaakt zij, met geeseling, of te pronk staan op het schavot, en met gevangenis of bannissement, niet te boven gaande den tijd van tien jaren, gestraft worden.

119. Wanneer deze misdaad den dood van het kind niet ten gevolge gehad heeft, of wanneer dezelve gepleegd is met zoodanige omstandigheden, als blijkbaar meest geschikt waren, om de ophefing van het kind te bevorderen, en alzoo deszelfs leven te behouden, zal dezelve gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te boven gaande den tijd van vier jaren.

120. Ouders, die zich van hunne woonplaatsen verwijderen, zonder voor zoodanigen hunner kinderen te zorgen, welke wegens jongheid, of gebreken, niet in staat zijn de kost te winnen, en dezelve alzoo aan de ondersteuning der armenfondsen overlaten, zullen, naar gelang der omstandigheden, gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van drie jaren.

N E G E N D E T I T E L

Van doodslag of manslag.

E E R S T E H O O F D S T U K

Van doodslag of manslag in het algemeen.

121. Doodslag of manslag is in het algemeen de berooving van iemands leven, gepleegd met opzet om te doodden of te beledigen, of door merkelijke schuld of onvoorzigtigheid.

122. Doodslag of manslag kan worden bedreven door allerlei daden, het zij met eenig schiet- of scherp geweer, stokken, steenen of andere dergelijke wapenen of instrumenten, of door iemand in het water te werpen, van eene hoogte af te storten, hem met vuisten te slaan, te schoppen, te trappen, of op andere dergelijke wijze.

123. Ook kan deze misdaad worden gepleegd door iemand met ongeoorloofde oogmerken schadelijk voedsel, of gevaarlijke artsenijen in te geven, of te doen gebruiken.

124. De misdaad van doodslag of manslag wordt gehouden aanwezig en volbragt te zijn, wanneer de dood, het zij onmiddellijk of middellijk, door de toegebrachte belediging veroorzaakt is.

125. Die zich aan deze misdaad hebben schuldig gemaakt, met opzet om te doodden, zullen met den dood gestraft worden, zonder onderscheid, of de wonde op zich zelve doodelijk geweest, dan in de gevolgen doodelijk geworden zij.

126. In alle andere gevallen zullen de regters beoordeelen, in hoe verre de beschuldigde kan geacht worden den dood veroorzaakt te hebben; en ten dien einde acht nemen op den aard der verwonding; kwetsing, mishandeling of belediging, zoo wel op zich zelve, als in verband met de lichaams-gesteldheid van den lijder; de wijze van genezing en andere omstandigheden of toevallen; zij zullen ook in het bijzonder daarop letten, of de verwonding, kwetsing, mishandeling of belediging op zich zelve doodelijk geweest, of alleenlijk in de gevolgen doodelijk geworden zij.

127. Die, het opzet hebbende om te beledigen, doodslag of manslag begaan door het toebrengen van eene op zich zelve doodelijke wonde of belediging, zullen met het zwaard gestraft worden.

128. Indien nochtans duidelijk bleek, dat het voorzeide opzet om te beledigen was ontstaan en uitgevoerd in drift, zonder eenig voor-overleg, en dat tevens, noch uit de wapenen of instrumenten daartoe gebruikt, noch uit de wijze, waarop de daad was gepleegd, eenige zware gevolgen hadden kunnen voorzien worden, zullen de daders mogen worden gestraft met het zwaard over het hoofd, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk.

129. Wanneer in de gevallen van de twee laatst voorgaande artikelen, de wonde of belediging niet op zich zelve doodelijk geweest, maar in de gevolgen doodelijk geworden is, zullen de daders gestraft worden met het zwaard over het hoofd, gevangenis, bannissement uit het koninkrijk, of ander, naar de omstandigheden.

130. Die doodslag of manslag begaan in drift, door verkeerde beledigingen, of langdurige tergingen veroorzaakt, zullen ligter gestraft worden, dan in de verschillende hiervoor opgenoemde gevallen is vastgesteld, naar de omstandigheden.

131. Die door merkelijke schuld of onvoorzigtigheid oorzaken zijn van iemands dood, zullen naar de omstandigheden gestraft worden met bannissement, den tijd van acht jaren niet te boven gaande, of met geldboete, niet hooger dan duizend guldens.

132. Onder het laatst voorgaande artikel zijn mede begrepen, die tot eens anders dood gelegenheid, of aanleiding geven, door merkelijke onvoorzigtigheid in het rijden, in het besturen of bewaren van paarden of andere dieren, of in het oefenen van deze of gene bedrijven, kunsten, vermaken of spelen.

T W E E D E H O O F D S T U K

Van het overtreden der grenzen van noodweer.

133. Doodslag of manslag kan onstrafbaar worden, wanneer dezelve begaan wordt uit noodweer, ter beveiliging van zich zelve of van anderen.

134. Noodweer is het wettig gebruik van het recht, om zijn eigen of eens anders lijf of leven, eerbaarheid of bezittingen

tegen onrechtvaardigen aanval te verdedigen, des noods, door het doden van den aanvallers.

135. Het kenmerk van noodweer is de volstrekte noodzakelijkheid, om, ter beveiliging tegen de aanranding, het leven van den aanvallers in gevaar te brengen.

Het regt van noodweer komt derhalve den aangevallenen of zijne helpers alleenlijk te stude, zij kunnen zich daarvan niet anders bedienen, dan gedurende een aanmerkelijk gevaar, wanneer er geen tijd of blijkbaar gelegenheid is, om hetzelfde door eigen krachten, hulp en bijstand van anderen, of door eene veilige ontwijking te voorkomen of aftewenden.

136. Zij, die de grenzen van noodweer merkelyk te buiten gaan, zullen, ingeval van blykbaren moedwil, als schuldig aan doodslag of manslag gestraft worden, volgens de voorschriften, in het eerste hoofdstuk van dezen titel vervat. Merkelyke overtreding dier grenzen, zonder blykbaren moedwil, zal naar de omstandigheden ligter gestraft worden.

137. Noodweer wordt in het algemeen ondersteld plaats te hebben tegen hen, die bij nacht betrappt worden op het inbreken of stelen van goederen, boom- of veldvruchten.

138. Noodweer wordt mede in het algemeen ondersteld in eene vrouw of dochter, zich verdedigende tegen de genen, die haar met geweld trachten te onteeren of te ontvoeren.

T I E N D E T I T E L.

Van verwondingen, kwetsingen of andere beledigingen en van vechterijen.

E E R S T E H O O F D S T U K.

Van verwondingen, kwetsingen of andere beledigingen.

139. Die, met geleider lage en verraderlyk, of uit moedwil en baldadigheid, met eenig schiet- of scherp geweer, stokken, steenen of andere dergelyke wapenen, werktuigen of instrumenten, door het afstorten van eene hoogte, door slaan, schoppen, trappen of op dergelyke wijze, eenen anderen zwaarlyk verwonden, verminken, of hem eenig ander merkelyk gebrek toebrengen, zonder kennelyk oogmerk, om denzelven van het leven te berooven, zullen met geeseling en brandmerk, of geeseling, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk of ander, gestraft worden.

140. Die, alzoo eenen anderen aanvallende, denzelven zwaarlyk slaan, schoppen, trappen of mishandelen, of hem kwetsingen of beledigingen toebrengen, zonder dat daarvan langdurige of zware gevolgen overblijven, zullen met geeseling, gevangenis of bannissement gestraft worden, naar de omstandigheden.

141. Op dezelfde wijze zullen gestraft worden die, zonder kennelyk oogmerk om iemand van het leven te berooven, maar nochtans tot misdadige einden, denzelven schadelijke artsenijen ingeven of doen gebruiken, en daardoor aan deszelfs gezondheid eenig merkelyk nadeel toebrengen.

142. Wanneer de zware verwondingen, verminkingen, of andere aanmerkelijke beledigingen, in het 139ste artikel aangeduid, zijn toegebracht, niet met geleider lage, of uit louteren moedwil en baldadigheid, maar in drift bij een gerezen geschil, zal de dader worden gestraft met het zwaard over het hoofd, en met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlyk, niet te boven gaande den tijd van zestien jaren.

143. Wanneer de kwetsingen, beledigingen of mishandelingen, in het 140ste artikel aangeduid, in drift bij een gerezen geschil zijn toegebracht, zal de dader gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlyk, niet te boven gaande den tijd van twaalf jaren, of met geldboete, niet hooger dan zes-honderd-guldens.

144. Indien nochtans de drift door verregaande beledigingen of langdurige tergingen is veroorzaakt, zal zulks de straffen kunnen verminderen, of, in gevallen van ligter aard, geheel wegnemen.

145. Zij, die de grenzen van noodweer merkelyk te buiten gaan, zullen, in geval van blykbaren moedwil, gestraft worden volgens de voorschriften, in de voorgaande artikelen vervat. Merkelyke overtreding dier grenzen, zonder blykbaren moedwil, zal naar de omstandigheden ligter gestraft worden.

146. Die door merkelyke schuld of onvoorzigtigheid, oorzaak zijn, dat een ander zoodanig gewond of verminkt worde, of zoodanige andere bijblijvende belediging ontvangt, als in het 139ste artikel is aangeduid, zullen worden gestraft met geldboete, niet te boven gaande de som van acht-honderd guldens.

T W E E D E H O O F D S T U K.

Van vechterijen.

147. Alle verwondingen, kwetsingen, beledigingen of mishandelingen, in ongeregelde vechterijen toegebracht, zullen gestraft worden naar aanleiding der 139ste en 140ste artikelen, wanneer de dader zijne tegenpartij door regtstreekschen dwang, aanval, langdurige bedreigingen of tergingen tot het gevecht genoodzaakt heeft.

148. Dezelve zullen gestraft worden naar aanleiding der 142ste en 143ste artikelen, wanneer de dader blootelyk uitdager tot zoodanig gevecht geweest is.

149. In alle andere gevallen van zoodanige vechterijen, zullen de zware verwondingen, verminkingen of aanmerkelijke beledigingen, in het 139ste artikel aangeduid, gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlyk, niet te boven gaande den tijd van twaalf jaren, of met geldboete, niet hooger dan zes-honderd guldens; terwijl ligter beledigingen aan de plaatselijke reglementen worden overgelaten.

Verregaande of langdurige tergingen der tegenpartij, of dwang tot het gevecht zullen altijd de straffen kunnen verligten, zelfs, naar mate van de omstandigheden, geheel wegnemen.

150. Die in herbergen gewapend komen, met oogmerk om anderen tot een gevecht opte zoeken, of door het ophangen van messen, plaatsen van degens of andere teekenen, tot een gevecht uitdagen, zullen gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlyk, niet te boven gaande den tijd van drie jaren, of met geldboete, niet hooger dan zes-honderd guldens.

E L F D E T I T E L.

Van tweegevecht.

151. Tweegevecht is een, na voorafgegane; mondelinge, schriftelyke of dadelijke uitdaging en tijdsbepaling, ondernomen geregeld gevecht tusschen twee personen, in tegenwoordigheid van getuigen, tot wraak of zoogenaamd herstel over wezenlyke of vermeende beledigingen.

152. Het is ongeoorloofd zich in tweegevecht te wreken over eenige wezenlyke of vermeende verongelykingen.

153. Indien door of ten gevolge van eenig tweegevecht een of ander der partijen gedood, zwaar gewond of verminkt wordt, zal de schuldige gestraft worden met den dood, met het zwaard over het hoofd, of met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlyk, niet te boven gaande den tijd van tien jaren, of met geldboete, niet te boven gaande twee duizend guldens; alles naar omstandigheden van zaken, en in aanmerking genomen zoo wel de aanleiding van het geschil en van het gevecht, als de wijze op welke hetzelfde heeft plaats gehad.

154. Die, te gelijk beledigde en uitgedaagde zijnde, aan zijne tegenpartij het leven beneemt, zal worden gestraft met bannissement, of met geldboete, niet te boven gaande de som van twee duizend guldens.

155. Die, te gelijk beledigde en uitgedaagde zijnde, zijne tegenpartij zwaarlyk wondt of verminkt, zal gestraft worden met geldboete, niet hooger dan twee duizend guldens.

T W A A L F D E T I T E L.

Van dwang, geweld en bedreigingen.

156. Die, in weérwil of buiten weten van het gouvernement, politie of justitie, door geweld of overmagt, eenig persoon uit zijne eigen, of eens anders woning of erf, of van openbare plaatsen opligten, of door bedreigingen noodzaken zich overtegeven, denzelven vervoeren of gevangen houden, en alzoo buiten de openbare bescherming stellen, zullen met schavotstraf, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk gestraft worden.

157. Die zoodanige misdaad mogten gepleegd hebben, onder den valschen schijn van eenig ambt, post, of bediening te bekleeden, of onder valsche voorgevens, van daartoe door het gouvernement, de politie of de justitie gelast of gemagtigd te zijn, zullen, alhoewel geen ander geweld was gebruikt, op dezelfde wijze gestraft worden.

158. Indien, bij gelegenheid der opligting, vervoering of gevangenhouding, aan den geweldlydenden persoon eenige zware verwondingen, verminkingen, of andere lichaamsgebreken mogten zijn toegebracht, zullen zij, die dezelve hebben toegebracht, met den strop gestraft worden.

159. Die, zonder eenige voorafgegane opligting of vervoering, eenig persoon in hunne eigen of andere woningen of gebouwen heimelyk gevangen houden, zonder daarvan aan de politie of justitie kennis te geven, zullen gestraft worden met schavotstraf, gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlyk, niet te boven gaande den tijd van tien jaren, naar de omstandigheden.

160. Die door dwang, geweld of zware bedreigingen eenen anderen noodzaken om eenige overeenkomst, verbintenis, lastgeving, kwijting, getuigschrift, verklaring of dergelyken te teekenen, of integendeel, om zoodanige stukken, door anderen geteekend, terug te geven of te vernietigen, zullen, in geval zij blykbaar ongerechtigd waren, om langs behoorlyke wegen iets dergelyks te vorderen, naar mate van het gepleegd geweld of de gedane bedreigingen, gestraft worden met schavotstraf, gevangenis of bannissement, en in andere gevallen met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlyk, niet te boven gaande den tijd van zes jaren, of met geldboete, niet hooger dan twee duizend guldens.

161. Die, het zij uit wraakzucht, nijd, afgunst, om gelden af te persen, of ter bereiking van eenige andere bedoelingen, schriftelyke bedreigingen van moord, verwondingen of andere zware mishandelingen, opstellen en afgeven, die dezelve, het zij door hen of anderen geschreven, leggen, bestellen, verzenden, aanplakken of verspreiden, zullen gestraft worden met geeseling, gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlyk, niet te boven gaande den tijd van twaalf jaren.

162. Mondelinge bedreigingen van dezen aard, gelijk ook schriftelyke van minder belang, zullen gestraft worden met bannissement, niet te boven gaande den tijd van vier jaren.

163. Ouders of voogden, hunne kinderen of papillen boven de veertien jaren oud, wegens wangedrag of tot beletting van kwade ondernemingen, langer dan eene maand, het zij binnen, het zij buiten 's huis opskuitende, of doende opskuiten, zonder daartoe behoorlyk verlof van de magistraten, regters of andere collegien, of ambtenaren, dien zulks aangaat, te hebben bekoemen, zullen gestraft worden met geldboete, niet te boven gaande

de tien guldens voor iedere week, welke zulks langer dan de voorzeide maand mogt geduurd hebben.

DERTIENDE TITEL.

Van hoon en laster.

164. Die, door slaan, dreigen of andere smadelijke bedrijven, aan of omtrent iemands persoon, woning of de plaats waar hij zich bevindt, gepleegd, of ook door schimpende vertooningen, of door het maken en verspreiden van teekeningen of prenten, of op eenige andere dergelijke wijze, eenen anderen opzettelijk hoonen, torgen, bespotten, hatelijk of verachtelijk zoeken te maken, zullen naar de omstandigheden gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaan de den tijd van drie jaren, of met geldboete niet hooger dan zes honderd guldens.

165. Op gelijke wijze zullen gestraft worden, die, met woorden, eenen anderen scheldnamen of verwijtingen toevoegen, bespotten of beschimpen, wanneer zulks geschiedt onder verzwarende omstandigheden, als bij aanhoudendheid, bij onderscheiden gelegenheden of met blijkbaar opzet, om iemand van eenig misdrijf, slecht gedrag of kwaden handel ten onrechte te beschuldigen en bij anderen verdacht te maken, of dergelijken.

166. Insgelijks zullen op dezelfde wijze gestraft worden die, in openbare of bijzondere geschriften, eenen anderen van eenig misdrijf, slecht gedrag of kwaden handel ten onrechte beschuldigen of verdacht maken, of die zoodanige geschriften voorbedachtelijk verspreiden.

167. Drukkers of boekverkoopers, die zoodanige teekeningen, prenten of geschriften, als in het 164ste en 166ste artikel zijn bedoeld, drukken, verkopen of aan anderen verzenden, zullen af mede op dezelfde wijze gestraft worden, indien zij van het hoonende in de voorzeide teekeningen of prenten, of van den laster, in de voorzeide geschriften voorkomende, zijn bewust geweest, of in weerwil van het verbod, van wege de politie gedaan, met het drukken, verkopen of verzenden zijn voortgegaan.

168. Hoon, onder min bezwarende omstandigheden gepleegd, zal alleenlijk volgens de plaatselijke reglementen gestraft worden.

169. Zoo dikwijls noodzakelijke verdediging, regtmatige klagen, gehoudenheid om getuigenis der waarheid te geven, pligten van ambt, post, bediening, of van eenige betrekking, of ook andere regtmatige of geoorloofde inzigten, de vordering van herstelling van eer, ten aanzien van den genen, die iets tot laste van andere gezegd of geschreven heeft, zouden uitsluiten, zoo dikwijls zal ook de straffe, bij dezen titel op hoon en laster gesteld, geen plaats hebben.

170. De bijzondere soorten van hoon en laster, in den titel van munitie, oproerig geweld en schending van het openbaar gezag, vermeld, zullen naar de voorschriften, in dien titel vervat, beoordeeld en gestraft worden.

Hoon of laster, met andere misdrijven gepaard gaande, zal mede als zoodanig worden beoordeeld en gestraft.

VEERTIENDE TITEL.

Van het stichten en bedreigen van brand.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van brandstichting.

171. Die, met oogmerk om te benadeelen of uit andere misdadige inzigten of enkelen moedwil en baldadigheid, voorbedachtelijk brand stichten, doen ontstaan of veroorzaken, in gebouwen, woningen, stallen, schuren, lootsen, heiningen, bruggen, sluizen, getimmerten, bosschen, boomen, te velde staande vruchten, te veen of te velde staande turf, of anderen haardbrand, schepen, vaartuigen, tenten, magazijnen of voorraad van waren of materialen, het zij aan het rijk of eenige stad of plaats, het zij aan andere personen in eigendom toebehoorende, zullen met den strop gestraft worden.

172. Gevangenen, gearresteerden of andere bewaarde personen, die, ten einde daardoor gelegenheid tot ontkoming te vinden, brand stichten in het gebouw, waarin zij bewaard worden, zullen met geeseling, brandmerk, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk; en bij herhaling, met den strop gestraft worden.

173. Insgelijks zullen als brandstichters gestraft worden die, door middel van ontstoken buskruid, zoodanige zaken doen springen of vernielen.

174. Nog zullen met den strop gestraft worden die deze misdaden begaan omtrent zoodanige goederen, henzelven in eigendom toebehoorende, met oogmerk, om daardoor soortgelijk onheil aan die van anderen te veroorzaken, eenige menschen ingevaar te brengen, vee of andere goederen, hen niet in eigendom toebehoorende, te doen verbranden of verloren gaan, hunne schmidtschers te leur te stellen of te bedriegen, den staat hunner zaken te bedekken, medelijden te verwekken, uit gedane assurantie voordeel te trekken, vermoedens van brandstichting van zich af te wenden, of op anderen te doen ontstaan, in de verwarring of opschudding voordeel te doen, of uit andere dergelijke booze inzigten en oogmerken.

175. Wanneer nogtans het algemeen gevaar der misdaden, in vorige artikelen omschreven, zoo als die gepleegd of ondernomen waren, zeer klein en tevens het bijzonder nadeel; daardoor voortvloeit, zeer gering geweest is, zullen de daders alleenlijk schavotstraf, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk gestraft worden.

De onderscheiding dezer gevallen wordt aan de beoordeeling der rechters overgelaten.

176. Hij, die alles verrigt heeft, het geen hij wilde en konde sloen om den brand of de uitbarsting te veroorzaken; zal volgens den inhoud der voorgaande artikelen gestraft worden, schoon ook door eenige omstandigheden buiten zijnen wil de bedoelde uitwerking niet mogt gevolgd zijn.

177. Die, willens en wetens, tot de hier voren omschreven misdaden medewerken, daartoe vuur, brandstoffen of andere gereedschappen verschaffen, met de bedrivers hopen den tijd of wijze van het plegen, of de middelen om den brand te doen voortduren, of het blusschen te verhinderen, afspraak maken, zullen, wanneer het misdrijf gevolgd is, of daartoe dadelijk pogingen in het werk gesteld zijn, als de bedrivers zelve gestraft worden.

178. Die losse, en op zich zelve staande goederen, als enkele meubelen, werktuigen, gereedschappen of dergelijke, aan anderen toebehoorende, in brand steken, om de eigenaren, door het vernielen of bederven daarvan, te benadeelen, of uit baldadigheid, zullen, wanneer de door hen veroorzaakte en bedoelde brand verder is voortgeslagen, naar de meerdere of mindere boosheid van hun oogmerk, gestraft worden met den strop, geeseling en brandmerk, of geeseling, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk, of ander; en wanneer het overslaan van den brand wel niet dadelijk is gebeurd, maar door de gelogenheid der plaats, of andere kennelijke omstandigheden zeer ligtelijk had kunnen gebeuren, met geeseling, te pronk staan op het schavot, gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaan de den tijd van veertien jaren.

179. Die van het bestaan van eenig voornemen tot de misdaden in dit hoofdstuk omschreven, kennis dragen, zullen verplicht zijn daarvan in tijds aan de politie of de justitie ontdekking te doen, en bij gebreke daarvan gestraft worden naar de omstandigheden, met bannissement, niet te bovengaan de den tijd van drie jaren, of met geldboete, niet hooger dan drie-honderd guldens.

Alleenlijk zullen daarvan verschoond worden die genen, welke ontdekking zoude gestrekt hebben tot laste van echtgenooten of zulke nabestaanden als bij het 68ste artikel zijn opgenoemd.

180. Die bij het ontstaan van brand, door ongeluk, onvoorzigtigheid, of op eenige andere wijze veroorzaakt, opzettelijk en moedwilliglijk de blaschgereedschappen, of het geen daartoe behoort, bederven, zullen, naar de omstandigheden met schavotstraf of gevangenis gestraft worden.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van het bedreigen van brandstichten.

181. Die, het zij uit vraakzucht, nijd, afgunst, om gelden aftepersen, of ter bereiking van eenige andere bedoelingen, brandbrieven schrijven en afgeven; die dezelve, het zij door hen, of anderen geschreven, leggen, bestellen, verzenden, aanplaken of verspreiden, zullen worden gestraft met geeseling, brandmerk, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk.

182. Door brandbrieven worden verstaan alle schriftelijke bedreigingen van brandstichting, het zij met stellige woorden, het zij door duidelijke te kennengevingen.

183. Het leggen, toezenden of stellen van eenige teekenen, bedreiging van brandstichting ten doel hebbende, zal op dezelfde wijze gestraft worden.

184. Mondelinge bedreiging van brandstichting, het zij met stellige woorden, het zij door duidelijke te kennengevingen gedaan, zal gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaan de den tijd van zes jaren.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de herhaalde misdaden.

185. Die, na eenmaal over brandstichting, het bederven der blaschgereedschappen, of wegens brandbrieven of teekenen, gestraft te zijn, zich daarna weder aan dezelfde of aan andere dezer genoemde misdaden schuldig maken, zullen gestraft worden met geeseling en brandmerk, of geeseling, langdurige gevangenis en bannissement, voor altijd uit het koninkrijk, zoo hunne nieuw misdaden zelve geene zwaarder straffe vereischen.

VIJFTIENDE TITEL.

Van diefstal en roof.

186. Diefstal is het voorbedachtelijk en heimelijk ontvreemden van eens anderen roerend goed.

187. Roof is de opzettelijke ontrooving van eens anderen roerend goed, vergezeld met geweld aan personen, met bedreigingen of ook zonder dit een of ander, doch openlijk ten aanschouwen en in weerwil van den eigenaar of anderen begonnen, voortgezet of voltoerd.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van diefstal.

EERSTE AFDEELING.

Van diefstal in het algemeen.

188. Die, het zij bij nacht of bij dag, door nagemaakte sleutels, zoogenaamde keizers of loopers, of andere dergelijke werktuigen, de sloten van deuren, vensters of luiken, waarmede eenige gebouwen, getimmerten, tenten, schepen, vaartuigen, plaatsen, erven, tuinen, bosschen, boomgaarden of andere gronden gesloten zijn, listiglijk openen, en alzo diefstal plegen, zullen, het zij het gestolene veel of weinig bedrage, met geeseling, brandmerk, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk, gestraft worden.

189. Die deze zelfde misdaad plegen door middel van toevallig passende sleutels, zullen met geeseling, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk, gestraft worden.

190. Op gelijke wijze als in het voorgaande 189ste artikel is bepaald, zullen gestraft worden die; het zij bij nacht of bij dag door het klimmen over daken, poorten, deuren, hekken, muren, heiningen of andere staketsels, door het overspringen van grachten of slooten, of op andere zeer stoute, listige en ongewone wijzen, in gebouwen, getimmerden, tuinen, boomgaarden of bosschen, of op plaatsen of erven zijn ingekomen, en alzoo hebben gestolen, mede zonder onderscheid of het gestolene veel of weinig bedrage.

191. Op dezelfde wijze zullen gestraft worden die, bij nacht of dag, één of meer paarden, runderen, kalveren, schapen, varkens of ook één of meer bijenkorven; in de velden of open scharen aan de openbare trouw overgelaten, hebben gestolen of de bijenkorven bestolen.

192. Nog zullen met geeseling, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk gestraft worden die, het zij bij nacht of bij dag, diefstal hebben begaan van vruchten op open velden of akkers, het zij met den grond vereenigd, aan de boomen hangende, of reeds afgescheiden; van hout op de openbare wegen, in open bosschen, of op andere onafgesloten plaatsen groeiende of gekapt liggende, of van den eek of schors der boomen reeds geschild of ongeschild, of ook aan wagens, ploegen of andere tot den landbouw noodige gereedschappen in velden of open plaatsen aan de openbare trouw overgelaten.

193. Op gelijke wijze zullen gestraft worden die, tusschen zonnen-ondergang en opgang, goederen stelen van open bleekvelden.

194. Eindelijk zullen als voren gestraft worden die, tusschen zonnen-ondergang en opgang, diefstal begaan van gevogelte, als kaikoenen, ganzen, eenden, hoenders, duiven of ook van vischen in open binnent of karent bewaard wordende, voor zoo verre al hetzelfde aan de openbare trouw is overgelaten.

195. De inhoud der drie laatstvoorgaande artikelen zal niet bezwarend zijn in dieverijen van zeer gering belang, maar zullen de regters daarin mogen handelen als hierna, in het 203de artikel, zal gezegd worden.

196. Die, het zij bij nacht of bij dag, door nagemaakte sleutels, zogenaamde keizers of loopers, of andere dergelijke werktuigen, de sloten van eenige deuren, vensters of luiken, waarmede eene kamer of ander gedeelte van een gebouw, getimmerde, schip of vaartuig, inwendig van het overig gedeelte is afgescheiden, of ook van vaste of losse kasten, kisten, koffers, lessenaars, of andere dergelijke meubelen in een gebouw, getimmerde, tent, schip of vaartuig gevonden wordende; daar ter plaatse listiglijk openen en alzoo diefstal plegen, zullen, het zij het gestolene veel of weinig bedrage, gestraft worden met geeseling, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk.

197. Die deze zelfde misdaad plegen door middel van toevallig passende sleutels, zullen gestraft worden met geeseling en gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van twaalf jaren.

198. Uitwonende bedienden of werklieden, die bij nacht of dag insluipen in de huizen, kantoren, magazijnen, tenten, winkels, schepen of vaartuigen van hunne meesters, of van diegenen, voor welke zij aldaar, op andere tijden in het werk zijn, en alzoo diefstal begaan, zullen, het zij het gestolene veel of weinig bedrage, gestraft worden met geeseling, gevangenis en bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van twaalf jaren. Alle andere personen, die bij nacht of dag buiten weten en wil van de eigenaars, bewoners of bewaarders, in gebouwen, getimmerden, tenten, schepen of vaartuigen, zijn ingeslopen, of met derzelver weten en wil, doch onder bedriegelijke voorgevens zijn ingekomen en alzoo hebben gestolen, zullen, zonder onderscheid of het gestolene veel of weinig bedrage, gestraft worden, met geeseling, gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van acht jaren.

199. Inwonende bedienden, die bij nacht of dag diefstal plegen, gelijk ook alle bedienden of werklieden, die deze misdaad begaan terzelfdertijd en gelegenheid, dat zij in den dienst, of het werk zijn, zullen gestraft worden met geeseling, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk.

200. Met geeseling, en gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, den tijd van twaalf jaren niet te bovengaande, zullen gestraft worden die diefstal begaan ter gelegenheid van brand, schipbreuk, overstromingen of andere dergelijke zware rampen of nooden.

201. Op gelijke wijze, als in het voorgaande artikel is bepaald, zullen gestraft worden herbergiers, postmeesters, voerlieden, schippers, bestellers, kruijers, sleepers, dragers en dergelijke personen, stelende of bestelende de goederen, door de eigenaars of anderen aan hunne bewaaring toevertrouwd, of aan hunne getrouwheid overgelaten.

202. De inhoud der drie laatst voorgaande artikelen zal niet bezwarend zijn in dieverijen van zeer gering belang, maar zullen de regters daarin mogen handelen, als in het volgende artikel zal gezegd worden.

203. Dieverijen, gepleegd zonder zoodanige bezwarende omstandigheden als hier voren zijn opgegeven, en zonder zoodanige braak als waarvan in de volgende afdeeling van dit hoofdstuk zal worden gehandeld, zullen gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van zes jaren; en wanneer dezelve van zeer gering belang mogten zijn, alleen met bannissement, voor drie, twee of één jaren, of met gevangenis van eenige weken of dagen.

De onderscheiding dezer zeer geringe misdaden wordt aan de bescheidenheid der regters overgelaten.

204. De misdaad van diefstal wordt gehouden volbragt te zijn, zoodra de dader zich éénmaal van het goed heeft meester gemaakt, al ware hij daarna verhinderd hetzelfde te vervoeren of te behouden.

205. Het openen van sloten door nagemaakte sleutels, zogenaamde keizers of loopers of andere dergelijke werktuigen, of door toevallig passende sleutels, het klimmen over daken, poorten, deuren, hekken, muren, heiningen of andere staketsels; het overspringen van grachten of slooten en andere stoute en listige ondernemingen, het heimelijk insluipen of onder bedriegelijke voorgevens inkomen in gebouwen, getimmerden, tenten, schepen of vaartuigen, zal, wanneer de dader daarvan geene andere aannemelijke reden kan geven, als poging tot diefstal worden aangemerkt, en alzoo naar de omstandigheden gestraft worden.

T W E E D E A F D E E L I N G.

Van diefstal met braak.

206. Braak wordt geacht begaan te zijn door ondergravingen, door het verbreken of inbreken van of in daken, poorten, deuren, hekken, vensters, luiken, muren, heiningen, traliwerk van hout of ijzer, of andere staketsels; door het vernielen, doorboren of gewelddadiglijk afscheuren van beschotten, planken, of gedeelten derzelve, door het breken van glasruiten of van het hout of lood, tot het bevatten derzelve dienende, door het afvijlen; verwringen of gewelddadiglijk afrukken van traliën, spijlen, grendelen, hengsels, sloten, bouten; pennen, spijlen, knippen of kettingen, door het opsnijden of opscheuren van de zeilen der tenten, het afsnijden van kabeltouwen, waar aan vaartuigen of ankers zijn vastgemaakt, of door het opensteken en inwendig bederven van sloten.

207. Die door een of meer der genoemde middelen in eenig gebouw, getimmerde, tent, schip, vaartuig, plaats, erf, tuin, boomgaard of bosch, hebben ingebroken en alzoo gestolen, zullen, het zij het gestolene veel of weinig bedrage, gestraft worden met den ströp, wanneer de misdaad gepleegd is tusschen zonnen-ondergang en opgang, en tevens door drie of meer personen of onder derzelver beveiliging en bedekking; in andere gevallen, met geeseling, brandmerk, langdurige gevangenis en bannissement voor altijd uit het koninkrijk.

208. Met de laatstgemelde straf zullen ook gestraft worden die in eenige kamer of ander gedeelte van een gebouw, getimmerde, schip of vaartuig, of ook in vaste of losse kasten, kisten, koffers, lessenaars of andere dergelijke meubelen, in eenig gebouw, getimmerde, tent, schip of vaartuig, gevonden wordende, daar ter plaatse hebben ingebroken en alzoo gestolen, het zij het gestolene veel of weinig bedrage, wanneer de misdaad gepleegd is tusschen zonnen-ondergang en opgang, en tevens door drie of meer personen of onder derzelver beveiliging en bedekking; in andere gevallen, zullen dezelve gestraft worden met geeseling en brandmerk of geeseling, langdurige gevangenis, en bannissement voor altijd uit het koninkrijk.

209. Op dezelfde wijze en met gelijke onderscheiding zullen gestraft worden, die de ijzeren of koperen kettingen of staven, waarmede eenige goederen, hoe ook genaamd, in een gebouw, getimmerde, schip of vaartuig aan de wand, muur of beschoot zijn vastgehecht; doorvijlen; de schakels losrukken of verwringen; de sloten opensteken en inwendig bederven; de krammen gewelddadiglijk uittrekken, of wel de wand, muur of beschoot of de goederen zelve schenden, gelijk ook die de kabeltouwen afsnijden, waaraan vaartuigen of ankers zijn vastgemaakt, en het alzoo losgemaakte vervoeren.

210. Die deze zelfde misdaad plegen ontrent goederen op open erven, velden, straten of wegen, aan een muur, beschoot, boom of paal, of onderling aan elkander vastgehecht; zullen, wanneer dezelve is begaan tusschen zonnen-ondergang en opgang, en tevens door drie of meer personen, of onder derzelver beveiliging en bedekking, gestraft worden met geeseling, langdurige gevangenis en bannissement voor altijd uit het koninkrijk; in andere gevallen met geeseling en gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van twaalf jaren.

211. Op dezelfde wijze en met gelijke onderscheiding als in het voorgaande artikel is bepaald, zullen gestraft worden die, zonder oogmerk om in eenige gebouwen, getimmerden, schepen of vaartuigen intekomen, het lood, koper, ijzer of hout, daaraan behoorende en vast zijnde, gewelddadiglijk afbreken en stelen.

212. Wanneer de dieverijen, in de twee laatstvoorgaande artikelen omschreven, mogten zijn van zeer gering belang, en door niet meer dan een' persoon en zonder merkelijke stoutheid gepleegd, zullen de daders gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van twaalf jaren.

De onderscheiding dezer gevallen wordt aan de bescheidenheid der regters overgelaten.

213. Alle andere en mindere braak, door diefstal gevolgd, zal gestraft worden met de zwaarste straffe, bij de voorgaande afdeeling op den diefstal zelve, in elk geval, vastgesteld.

214. Braak gepleegd zijnde, zonder dat de dader daarvan eene andere aannemelijke reden kan geven, zal geacht worden geschied te zijn met oogmerk om te stelen, en gestraft worden

E R S T E V E R Z O R G
V A N H E T
B I J V O E G S E L

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN VRIJDAG DEN 27 JANUARIJ 1809, N°. 23.

T W E E D E H O O F D S T U K.

Van roof.

215. Die bij het begaan van roof, of om denzelven te kunnen plegen, den eigenaar van het goed, of anderen, dooden, verminken, verwonden, pijnigen, knevelen, binden, of anderszins zwaarlijk mishandelen, zullen met den strop gestraft worden, al ware ook de berooving zelve niet gevolgd.

216. Insgelijks zullen met den strop gestraft worden die bij het begaan van den roof, of om denzelven te kunnen plegen, den eigenaar of anderen met schiet- of scherp geweer, met stokken of andere wapenen of instrumenten hebben bedreigd of bedreigd te zullen pijnigen, knevelen, binden; in het water werpen, of eenige goederen in brand steken.

217. Roof, met geweld aan personen of met bedreigingen gepaard, zal ook met den strop gestraft worden, wanneer dezelve begaan is ter gelegenheid van brand, schipbreuk, overstromingen of andere dergelijke zware rampen en nooden.

218. Insgelijks zal roof, met geweld aan personen of met bedreigingen gepaard, met den strop gestraft worden, wanneer dezelve begaan is door drie of meer personen, of onder derzelve bedekking en beveiliging; het zij bij nacht of dag.

219. Laatstelijk zal roof met den strop gestraft worden, wanneer daarbij de volgende omstandigheden te zamen loopen:

1°. Dat dezelve gepaard is met geweld aan personen of met bedreigingen;

2°. Dat dezelve gepleegd is door twee personen; of onder derzelve bedekking en beveiliging;

3°. Tusschen zonnen-ondergang en opgang.

4°. Op openbare wegen, of wel op eenzame plaatsen, waar niet ligtelijk hulp te bekomen is.

220. Roof; waarbij het goed aan den eigenaar of anderen wel niet geweld ontnomen is; doch zonder grove mishandelingen of bedreigingen, en zonder zoodanige andere verzwarende omstandigheden, als hier voren zijn opgegeven, zal gestraft worden met geeseling, brandmerk, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk.

221. Op gelijke wijze zal gestraft worden roof; gepleegd ter gelegenheid van brand, schipbreuk, overstromingen, of andere dergelijke zware rampen en nooden, wanneer daarbij geen andere omstandigheden plaats hebben, op welke hiervoren de doodstraf gesteld is.

222. Wegens roof, buiten zoodanige gelegenheden, en tevens zonder enig geweld aan personen of zware bedreigingen, maar alleen openlijk, ten aanschouwen en in weerwil van den eigenaar of anderen, gepleegd, zonder dat ook de omstandigheden, bij het 219de artikel opgenoemd, daarbij hebben zamengeloopt, worden de schuldigen, naar mate van het gepleegde, gestraft worden met schavotstraf, gevangenis, bannissement uit het koninkrijk, of ander.

223. Roof wordt gehouden volbragt te zijn, zoodra de dader zich van het goed heeft meester gemaakt, al ware hij daarna verhinderd hetzelve te vervoeren of te behouden.

224. Wanneer roof, voorafgegaan of vergezeld is van braak, of gepaard is met zoodanige andere verzwarende omstandigheden, als bij het eerste hoofdstuk van dezen titel zijn aangewezen, zullen de daders niet minder gestraft worden, dan daarbij omtrent de dieven is vastgesteld.

225. Wanneer daarentegen noch aanmerkelijk geweld, noch zware bedreigingen, noch braak, noch eenige andere omstandigheden, welke bij het eerste hoofdstuk, als bezwarende in den diefstal, zijn aangewezen, bij den roof hebben plaats gehad, en tevens het geroofde zelve van zeer gering belang is, zullen de regters de bij dit tweede hoofdstuk bedreigde straffen eenigzins mogen verlichten, hetwelk aan derzelve beoordeeling en bescheiding wordt overgelaten.

D E R D E H O O F D S T U K.

Van helpers der dieven en roovers, van helers, en van koopers der gestolene of geroofde goederen.

226. Die door het aanwijzen der gelegenheden, het staan op schildwacht, het aannemen en wegvoeren der gestolen goederen, of anderszins, de dieven of roovers behulpzaam zijn, zullen, wanneer niets meer ten hunnen laste kan worden gebragt, gestraft worden met de straf bij het 203de artikel, op enkele dieven bepaald.

227. Wanneer de wijze, op welke de misdaad gepleegd is, of personele betrekking van de daders, helpers of derzelve medeligtigen eene zwaardere straf vereischen, of wanneer braak of roof wordt gepleegd, zullen deze helpers worden gestraft, als

of zij zelve den diefstal met verzwarende omstandigheden of de braak of roof hadden begaan, ingevalle zij daarvan te voren kundig zijn geweest, of, vervolgens kundig geworden zijnde, in hunne hulp en medewerking zijn voortgevaaren.

228. Op dezelfde wijze, en met gelijke onderscheiding, zullen gestraft worden zij, die vooraf geweten hebbende, dat diefstal, braak of roof ondernomen zoude worden, daarna de daders verbergen, in hunne vlugt behulpzaam zijn, de gestolen of geroofde goederen bewaren, opkopen, ten voordeele van de dieven of roovers verkoopen, of daarvan zelve eenig voordeel trekken.

229. Zij, die gewoonlijk hun werk maken; van dieven of roovers over te voeren; te herbergen, te doen overvoeren, of te doen herbergen, zullen met schavotstraf, langdurige gevangenis en bannissement voor altijd uit het koninkrijk gestraft worden.

230. Die, zonder vooraf geweten te hebben, dat diefstal of roof zoude gepleegd worden, en, zonder daaraan op eenige wijze deel te hebben, willens en wetens gestolen goederen koopen, aannemen, of verbergen, zullen gestraft worden met bannissement, niet te boven gaande den tijd van acht jaren.

V I E R D E H O O F D S T U K.

Van de herhaalde misdaden.

231. Die, na eenmaal over eenige misdrijven, hier voren in dezen titel omschreven, met mindere straf dan die van het schavot gestraft te zijn, zich andermaal aan dezelfde of eenige andere, tot hier toe in dezen titel genoemd, schuldig maken, zullen naar de omstandigheden gestraft worden met schavotstraf, gevangenis, niet te boven gaande den tijd van tien jaren; bannissement uit het koninkrijk of ander, ten zij hunne nieuwe misdaden zelve eenige zwaardere straffen vereischen.

232. Die reeds eenmaal over eenige misdrijven, hier voren in dezen titel omschreven, op het schavot gestraft zijnde, zich andermaal aan dezelfde of eenige andere, tot hier toe in dezen titel genoemd, schuldig maken, zullen gestraft worden met geeseling, brandmerk, gevangenis voor twintig jaren, en altoosdurend bannissement uit het koninkrijk, ten zij hunne nieuwe misdaden zelve de doodstraf vereischen.

233. Wanneer nochtans de herhaalde misdaad is van een zeer geringen aard, zal de straf eenigzins mogen verligt worden, naar bescheidenheid der regters.

V I F D E H O O F D S T U K.

Van ontvreemdingen, uit baldadigheid gepleegd.

234. Ontvreemdingen van goederen van weinig waarde, zonder oogmerk van voordeel, maar in dronkenschap, of anderszins uit dardelheid en baldadigheid gepleegd, zullen altijd ligter mogen gestraft worden, al ware het dat dezelve konden geacht worden eenigermate met verzwarende omstandigheden of met braak of roof, in eenen geringen trap, vergezeld te zijn geweest.

235. Wegens zoodanige ontvreemdingen zal ook geldboete mogen plaats hebben, niet te bovengaande de som van zeven honderd guldens.

236. De regters zullen niettemin zorge dragen, om zich van het opleggen van geldboete in dezen te onthouden, wanneer merkelijk geweld, aan personen of goederen gepleegd, zware bedreigingen of andere bijkomende, zeer stoute daden eene meer voorbeeldige straf tot afschrik van anderen, en tot beveiliging der goede ingezetenen, kwamen te vereischen.

237. De onderscheiding dezer gevallen wordt aan de beoordeeling en bescheidenheid der regters overgelaten.

Z E S T I E N D E T I T E L.

Van kinderdieverij.

238. Die jonge kinderen stelen of aan de nasporing van derzelve ouders, voogden of opzieners onttrekken, met oogmerk, om met dezelve te gaan bedelen, of uit eenige andere ongeoorloofde inzigten, zullen gestraft worden met geeseling, brandmerk, langdurige gevangenis en bannissement voor altijd uit het koninkrijk.

239. Die de daders van zulke bedrijven behulpzaam zijn, door hen de gelegenheid daartoe aantewijzen of te verschaffen, of het plegen van het misdrijf te beveiligen of te bedekken, of die zelve, willens en wetens, met zoodanige gestolen kinderen gaan bedelen, of daarmede voordeel doen, gelijk ook die, al is het zonder daarin verder deel te nemen, willens en wetens, zoodanige gestolen kinderen in hunne huizen verbergen, of bij zich houden, zonder daarvan aan de ouders, voogden of opzieners, of aan de politie of justitie, ontdekking te doen, zullen even als de daders gestraft worden.

240. Die zoodanige gestolen kinderen opzettelijk verminken of enig zwaar lichaamsgebrek toebrengen, ten einde daardoor medelijden te verwekken, zullen met den strop gestraft worden.

Z E V E N T I E N D E T I T E L.

Van het beschadigen van goederen.

E E N S T E H O O F D S T U K.

Van het beschadigen van goederen in het algemeen.

241. Die uit haat, nijd, wraak, ongeoorloofd zelfbelang, of uit moedwil en baldadigheid, door vernielen, bederven, scheuten, of onbruikbaar maken; opzettelijk en voorbedachtelijk aanmerkelijke schaden toebrengen aan eenige gebouwen, woningen, stallen, schuren, loodsen, tenten, heiningen, bruggen, getimmerten, havens, wateren, wegen, wallen, gronden, bosschen, boomen, landerijen, vruchten, rijtuigen, vaartuigen, paarden, beesten, gevogelte, koopmanschappen, waren, werktuigen, gereedschappen, meubelen of eenige andere goederen, het zij aan het rijk, eenige stad of plaats, of aan bijzondere personen in eigendom toebehoorende, zullen, naar gelang der omstandigheden, gestraft worden met schavotstraf, gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaan de tijd van acht jaren.

242. Beschadigingen van weinig belang, of aan goederen van geringe waarde, of zonder zeer booze inzigten, in dronkenschap of dardelheid gepleegd, zullen ook mogen gestraft worden met geldboete, in allen gevalle niet te bovengaan de som van vijf-honderd guldens.

De onderscheiding dezer ligte soorten van misdrijven wordt aan de besch eidenheid der regters overgelaten.

T W E E D E H O O F D S T U K.

Van het beschadigen of weerloos maken van waterweringen.

243. Die, uit ongeoorloofde oogmerken, of uit louteren moedwil en baldadigheid, voorbedachtelijk eenige dijken, dammen, kaden, krib- of pakwerken, sluizen, schutwerken, hoofden, schoepalen of steenwerken berooven, verzwakken, doorsteken of ondergraven; of eenige sluizen, schutwerken en dergelijken openen, verzwakken of buiten werking stellen, zullen, wanneer daardoor eene wezenlijke overstrooming van den kant der zee, zeeboezems of rivieren veroorzaakt is, gestraft worden met den strop; en wanneer zoodanige overstrooming wel niet dadelijk is gebeurd, maar, in aanmerking van het bedrevens, door de gelegenheid der plaats, en andere kennelijke omstandigheden ligtelijk had kunnen gebeuren, met geeseling en brandmerk, of geeseling, langdurige gevangenis en bannissement voor altijd uit het koningrijk.

244. Op dezelfde wijze, en met gelijke onderscheiding, zullen gestraft worden, die bepote duinen, van doorn, helm of rijs berooven, of dezelve op eenigerlei wijze onbekwaam maken tot eene zeewering.

245. Wanneer door zoodanige daden, als in het 243ste artikel zijn omschreven, eene wezenlijke overstrooming van den kant van meren, stroomen of andere dergelijke wateren is veroorzaakt, zullen de daders, naar gelang der omstandigheden, gestraft worden met den strop, of met geeseling en brandmerk of geeseling, langdurige gevangenis en bannissement voor altijd; en wanneer dusdanige overstrooming wel niet dadelijk is gebeurd, maar, in aanmerking van het bedrevens, door de gelegenheid der plaats, en andere kennelijke omstandigheden ligtelijk had kunnen gebeuren, met geeseling, gevangenis, niet te bovengaan de tijd van tien jaren, en altoosdarend bannissement.

246. Alle andere beschadiging van waterweringen zal gestraft worden volgens de voorschriften, bij het vorige hoofdstuk van dezen titel vastgesteld.

Algemeene bepaling.

247. De misdrijven in dezen titel opgenoemd, met hoog verraad, weerloos maken van middelen, op hoog gezag tot afbreuk van den vijand gesteld, munitiej, oproerig geweld, brandstichting, roof, diefstal, of eenig ander, vergezeld gaande, zullen mede als zoodanig beoordeeld en gestraft worden.

A C H T T I E N D E T I T E L.

Van valscheid en bedrog.

E E R S T E H O O F D S T U K.

Van valscheid.

248. Die, met bedriegelijke oogmerken, eenige inlandsche obligatiën, schuld- of rentebrieven, recepissen, coupons, wissels of andere dergelijke papieren, welke geldswaarde hebben, en van wege den lande, eenige steden, dorpen, plaatsen, of andere kollegiën van administratie, zijn, of zouden worden uitgegeven, namaken of geheel of gedeeltelijk vervalschen, het zij door onder dezelve stukken valsche naamteekeningen te stellen, het zij door de uitgedrukte nummers, sommen, dagteekeningen te veranderen of valscheid intevullen, zullen gestraft worden met geeseling en brandmerk, of geeseling, langdurige gevangenis en bannissement, voor altijd uit het koningrijk.

249. Op gelijke wijze zullen zij gestraft worden, die alsoo eenige decreten, besluiten, orders, vonnissen, berigten, brieven, paspoorten of andere stukken, door hooge of mindere regeringen of openbare ambtenaren uitgevaardigd, of van dezelve afkomstig, geheel of gedeeltelijk vervalschen, of geheel valsche opstellen vervaardigen, om dezelve als echte te doen voorkomen, het zij door de zegels, stempels, merken, handteekeningen nabootsen, of op eenigerlei andere manieren.

250. Nog zullen op dezelfde wijze gestraft worden die alsoo eenige andere publieke instrumenten en bescheiden, het zij registers, akten van uiterste wille, kontrakten, kwijtscheldingen, verklaringen of dergelijken, geheel of gedeeltelijk vervalschen, geheel valsche vervaardigen of doen vervaardigen, gelijk ook zij, die, ter kwader trouw, en met booze oogmerken, zoodanige instrumenten vernietigen of verduisteren.

251. Eindelijk zullen nog met dezelfde straffen gestraft den de zoodanige, die zich ter kwade trouw in schriftelijke instrumenten eenige openbare ambten, posten of bedieningen schrijven, welke zij niet bekleeden.

252. Die ter kwader trouw zoodanige buitenlandsche publieke instrumenten, als in de voorgaande artikelen van dezen titel omschreven, of ook eenige onderhandsche instrumenten, het zij kontrakten, schuldboeken, wissels, assignatiën, kwijtscheldingen, verklaringen, brieven of andere dergelijke stukken, geheel of gedeeltelijk vervalschen, geheel valsche vervaardigen of boven eens anderen naamteekening invullen; gelijk ook eenige handteekeningen, zegels, stempels van bijzondere personen, namaken, of geheel of gedeeltelijk vervalschen; zullen, naar mate der omstandigheden, gestraft worden met schavotstraf, eerloosverklaring, gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk niet te bovengaan de tijd van twaalf jaren.

253. Op dezelfde wijze zullen gestraft worden, die ter kwader trouw valsche getuigenissen geven, valsche verklaringen geven, of daarin voorbedachtelijk als zeker en aan hen bekend geven het geen voor hen onzeker en aan hen onbekend is.

254. Die ter kwader trouw, willens en wetens, zich eenige valsche of vervalschte stukken bedienen, of daarin voordeel doet, zullen als de daders zelve gestraft worden.

255. Die, ten einde geld aftepersen, of uit andere misdaden, anderen bedreigen, van hen wegens misdaden, waar zij onschuldig zijn, te zullen beschuldigen, zullen mede, naar mate der omstandigheden, zoodanig gestraft worden, als in het 252ste artikel is vastgesteld.

256. Nog zullen gelijkelijk gestraft worden die, met oogenmerk om anderen te benadeelen, of zelve een ongeoorloofd voordeel te genieten, of anderen te doen genieten, de geboorte van een kind valscheid voorwenden, een kind ondersteken, of een kind voor het andere doen doorgaan.

257. Ten aanzien der tot nu toe opgenoemde bijzondere soorten van valscheid, zal de misdaad worden gehouden voor geoorloofd, zoodra de hier boven beschreven daden met oogenmerk geoorloofde inzigten gepleegd zijn, al ware daardoor in uitkomst nog niemand benadeeld.

258. Die door lasterlijke aanklagten of valsche getuigenissen oorzak mogten zijn, dat een onschuldige ter straffe wien veroordeeld, zullen ten minste met dezelfde straf gestraft worden, al ware dezelve ook zwaarder, dan de gewone straf van valscheid.

Indien de onschuldige ter dood mogt zijn veroordeeld, zal de valsche aanklager of getuige met den strop gestraft worden.

259. Die, om van gedane assurantie voordeel te trekken, eenige schepen of goederen opzettelijk vernielen, bederven, verloren doen gaan, zullen, naar gelang der omstandigheden, gestraft worden met schavotstraf, eerloosverklaring of bannissement, niet te bovengaan de tijd van veertien jaren.

260. Op gelijke wijze zullen zij gestraft worden, die eenige steenen of palen, opgeworpen hoogten of wallen, grachten, slooten, greppels, hoefslagen of eenige andere teekenen, ter onderscheiding van eenige grenzen of eigendommen gesteld, ter kwader trouw verplaatsen, wegnemen of onkenbaar maken.

261. Nog zullen met dezelfde straffen gestraft worden die zoodanigen, die door het aannemen en voorwenden van valsche namen of betrekkingen, anderen hebben misleid om hun eigen goederen, gelden, promesses, quitantiën of andere bescheiden ter hand te stellen of te laten volgen.

262. Die opzettelijk en ter kwader trouw, om anderen te benadeelen, valsche of vervalschte ellen, gewigten, of andere maten maken, of gebruiken, gelijk ook dezulken, die alsoo eenige merken, op waren of koopmanschappen gesteld, nabootsen, of echte vervalschen of verduisteren, zullen gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaan de tijd van zes jaren.

263. Die onbevoegdlijk, het zij uit baatzucht, of ontijdige nieuwsgierigheid, verzegelde akten van uiterste wille van nog levende personen openen, zullen naar de omstandigheden gestraft worden met bannissement, niet te bovengaan de tijd van zes jaren, of met geldboete, niet hooger dan tweeduizend guldens.

264. Met gelijke straffen zullen gestraft worden die onbevoegdlijk, ter benadeeling van anderen, ter bevoordeeling van zich zelve of anderen, of met dergelijke booze inzigten, verzegelde brieven openen.

T W E E D E H O O F D S T U K.

Van bedrog.

265. Die opzettelijk en ter kwader trouw, steenen van geringe waarde voor kostbare, andere metalen, voor goud of zilver, geheel of gedeeltelijk onzuivere metalen voor zuivere verkopen, verpanden of tegen eenige andere goederen verruilen, zullen gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaan de tijd van acht jaren.

266. Op gelijke wijze zullen gestraft worden die, van het goed vertrouwen, de onkunde of eenvoudigheid van anderen misbruik makende, het zij door hen in valscheid voorgewende ondernemingen deel toet zeggen, of uit eenig niet bestaand geval voordeel of vernijding van nadeel te beloven, of door andere dergelijke bedriegelijke handelingen of voorgevens hen tot het geven van gelden of goederen overhalen.

267. Insgelijks zullen alsoo gestraft worden die zich van

valse kaarten, dobbelsteenen of andere bedriegelijke middelen bedienen, om anderen van geld of goederen te berooven.

268. Nog zullen met dezelfde straffen gestraft worden die eenige effecten, goederen of gelden, hen door anderen ter bewa-
ring gegeven, of tot een bepaald einde en oogmerk ter hand ge-
steld, trouwelooslijk verkopen, verkwisten, of tot hun eigen
of eens anderen voordeel vervreemden; gelijk ook, die, op
last en ten behoeve van anderen, eenige penningen ingevoerd
hebbende, dezelve trouwelooslijk tot hun eigen of eens ande-
ren gebruik aanwenden of verkwisten, of die met zulke effec-
ten, goederen, gelden of penningen doorgaan, alles met in-
zigt om de eigenaars of regthebbende te leuren te stellen, of
mits met bewustheid van dezelve niet weder te kunnen
voldoen.

269. Op dezelfde wijze zullen gestraft worden die kennis
dragen van eenige misdaden of verkeerde handelingen, door an-
deren gepleegd, van deze hunne bewustheid misbruik maken, om
zichzelf, onder belofte van geheimhouding, gelden, goederen
of verbintenissen aftepersen.

270. Die, onder voorwendsel van door eenige wigchelarij,
tooverij, waarzeggerij, horoskooprekken, of op eenige andere
wijze iemands gezondheid of geluk te kunnen bevestigen of ver-
meerderen, deszelfs lotgevallen te voorspellen, andere grove-
lijk misleiden en opliten, zullen met dezelfde straf gestraft
worden.

DE R D E H O O F D S T U K .

Van herhaalde misdaden.

271. Die, na eenmaal over eenige misdrijven, in dezen titel
omschreven, met mindere straf, dan die van het schavot, ge-
straf te zijn, zich andermaal aan dezelfde of eenige andere in
dezen titel genoemde misdaden schuldig maken, zullen naar de
omstandigheden gestraft worden met schavotstraf, gevangenis,
niet te boven gaande den tijd van zes jaren, en bannissement uit
het koninkrijk, of ander, ten zij hunne nieuwe misdaden zelve
eenige zwaardere straffen verdienen.

272. Die reeds eenmaal over eenige misdrijven, in dezen
titel omschreven, op het schavot gestraft zijnde, zich andermaal
aan dezelfde of andere misdaden, in dezen titel opgenoemd,
schuldig maken, zullen gestraft worden met geeseling, brand-
merk, gevangenis voor twintig jaren en bannissement voor altijd
uit het koninkrijk; ten zij op hunne nieuwe misdaden de dood-
straf mogt gesteld zijn.

273. Wanneer nogtans de herhaalde misdaad is van een' zeer
geringen aard, zal de straf eenigzins mogen verligt worden naar
bescheidenheid der regters.

Algemeene bepaling.

274. De misdrijven, in dezen titel opgenoemd, met hoog
verraad, munitij, oproerig geweld, brandstichting, roof, dief-
stal, meineed, of eenige andere misdaden vergezeld gaande; zul-
len mede als zoodanig beoordeeld en gestraft worden.

N E G E N T I E N D E T I T E L .

Van meineed.

275. Onder de betaming van eed worden in dezen titel begre-
pen alle plegtige verklaringen of beloften, op openbaar gezag
aangesteld, of gebruikelijk, en ten overstaan van den Ko-
ning, deszelfs ministers, magistraten, regters of andere be-
voegde ambtenaren afgelegd, of schriftelijk aan dezelve inge-
konden.

276. Die door hunne gemagtigden in hunnen naam en ziele
doen zweren, zullen gerekend worden den eed persoonlijk te
hebben afgelegd, gelijk ook zij zullen gehouden worden den
eed op nieuw te hebben afgelegd, die op den eed, bij den
aanvang hunner bediening gedaan, iets verklaren, bevestigen
of zweren.

277. Die in eenig regthangig gesteld opzettelijk valsche-
lijk zweren, het zij de eed afgelegd worde op eigen aanbod, over-
gifte van hunne partijen of bevel der regters, zullen, naar mate
van de omstandigheden gestraft worden met geeseling, te pronk
staan op het schavot, eerloos-verklaring, gevangenis of bannis-
sement, te zamen of afzonderlijk, niet te boven gaande den tijd
van twaalf jaren.

278. Op gelijke wijze zullen zij gestraft worden, die, tegen
het weten aan, valsche-lijk zweren, deze of gene goederen,
geld, stukken of bescheiden niet te bezitten, niet bezeten te
hebben, of niet ter kwader trouw kwijt of weerloos geworden
te zijn, gelijk mede de zoodanigen, die alzo hunne eigen hand-
tekening, of die van anderen onder eede ontkennen.

279. Insgelijks zullen met dezelfde straffen gestraft worden
die de deugdelijkheid van enige boeken, rekeningen, verant-
woordingen of andere opgaven, in welke ontvangen gelden of
goederen verzwegen, of verzwaaarde uitgaven gebragt zijn, ter
kwader trouw niet valschen eede bevestigen.

280. Op gelijke wijze zullen gestraft worden die, tegen be-
ter weten, valsche eeden voor regters, of openbare ambtenaren,
in eenige andere zaken hoe genaamd afleggen.

281. Nog zullen op gelijke wijze gestraft worden dezulken,
die door het geven of toezeggen van eenig voordeel anderen tot
afleggen van een' valschen eed aankopen.

282. Die in eenige ambten, posten of bedieningen geplaatst,
ook uit eenigen anderen hoefde, zich tot het doen of laten
van eenige bepaalde daden, bij eede verbonden hebben, en nog-
tans met schending van hunnen eed, willens en wetens, dezelve
af doen, zullen gestraft worden met eerloosverklaring,

bannissement; niet te bovengaande den tijd van zes jaren, of
verklaard worden vervallen te zijn van huijtte ambten, posten of
bedieningen, en onbekwaam tot eenige andere.

283. Die, zich bij eede verbonden hebbende tot de behoerlij-
ke waariening en behartiging der belangen van het koninkrijk,
eenige stad, dorp, of plaats, of van eenig bijzonder persoon,
daarin ter kwader trouw te werk gaan, of trouwelooslijk dezel-
verwaarloozen, zullen, naar mate van de omstandigheden, met
dezelfde straffen gestraft worden.

284. Die voorbedachtelijk eenen valschen eed aanbieden, zul-
len gestraft worden met bannissement, niet te bovengaande den
tijd van drie jaren.

285. De straffen, bij dezen titel op den meineed gesteld zul-
len geenszins strekken om te verminderen de straffen, op andere
misdaden bij dit wetboek bepaald.

T W I N T I G S T E T I T E L .

Van misdadige bankbreuk.

286. Misdadige bankbreuk is de staat van kennelijk onvetmo-
den van eenen schuldenaar om alle zijne wettige schulde schers
te voldoen, veroorzaakt door, of vergezeld van daden van kwa-
de trouw.

287. Bankbreukigen, die bij zoodanige gelegenheid hunne
goederen en bezittingen, of een gedeelte derzelve verduisteren,
en aan hunne schuldeischers onttrekken, ten behoeve van zich
zelfen of anderen, zullen, naar de omstandigheden, gestraft
worden met te pronk staan op het schavot, eerloosverklaring,
gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te
bovengaande den tijd van zes jaren.

288. Op gelijke wijze zullen gestraft worden die, in het
voornemen of bij gelegenheid van bankbreuk, den eenen hunner
schuldeischers boven den anderen bevoordeelen, door gewaande
schuldverbintenissen aantegaan, deugdelijke schulden grooter
te doen voorkomen, ongeoorloofde betalingen of pandgevingen
te doen, of door dergelijke andere, onwettige en bedriegelijke han-
delingen en daden.

289. Insgelijks zullen op dezelfde wijze gestraft worden die,
wetende dat hunne zaken uit zich zelve zeker of hoogstwaar-
schijnlijk onherstelbaar zijn, nogtans nieuwe handelingen of
schulden van aanbelang aangaan, het zij met of zonder oogmerk
om de waarde, welke zij daardoor magtig worden, tot betaling
of verrekening van andere schulden te gebruiken.

290. Nog zullen op gelijke wijze gestraft worden die, in het
voornemen hunner aanstaande bankbreuk, ter misleiding van
hunne schuldeischers, valsche boeken aangelegd en gehouden,
of hunne echte vervalscht, verminkt of geschonden hebben, ge-
lijk ook die hunne boeken, papieren of aantekeningen verber-
gen, verduisteren of vernielen; en alzo hunne schuldeischers
in hunne zaken blind houden.

291. Eindelijk zullen op dezelfde wijze gestraft worden
bankbreukigen, welke, het zij bij gelegenheid en in het voor-
uitzicht hunner bankbreuk, het zij te voren, goederen van ande-
ren, onder hunne beheering of bewaaring zijnde, zonder bevoegd-
heid verkocht of verpand, en de penningen, daaruit gesproken,
tot hun eigen gebruik, vertering of betaling hunner schulden ge-
bruikt hebben.

292. De misdrijven, in dezen titel omschreven, met eigenlijk
gezegden diefstal, valscheheid of andere misdaden vergezeld gaande,
de, zullen mede als zoodanig beoordeeld en gestraft worden.

E E N E N T W I N T I G S T E T I T E L .

Van misdaden omtrent geldmuntten.

E E R S T E H O O F D S T U K .

Van valsche munt.

293. Die eenige in- of uitlandsche geldmuntten namaken, door
slaan, schroeven, gieten, of op eenigerlei andere wijze, zijn
schuldig aan de misdaad van valsche munt, het zij dezelve nage-
maakte muntten, al dan niet, de vereischte innerlijke waarde
bezitten.

294. Deze misdaad wordt gehouden volbragt te zijn, zodra
de valsche muntten voltooid zijn, al waren dezelve nog niet in
omloop gebragt.

295. Die eenige inlandsche geldmuntten, het zij stand- of ne-
gotiepenningen namaken, zullen, wanneer de nagemaakte pen-
ningen de vereischte innerlijke waarde ontberen, gestraft worden
met geeseling en brandmerk, of geeseling, langdurige gevangenis
en bannissement voor altijd uit het koninkrijk.

296. Die eenige buitenlandsche geldmuntten, het zij stand- of
negotiepenningen namaken, zullen, wanneer de nagemaakte pen-
ningen de vereischte innerlijke waarde ontberen, met schavot-
straf, langdurige gevangenis en bannissement voor altijd uit het
koninkrijk gestraft worden.

297. Muntmeesters, of die eenig bestuur over slands munt
hebben, muntgezellen en andere bedienenden of werklieden van de
munt voorbedachtelijk eenige muntten makende, welke de vereisch-
te innerlijke waarde ontberen, zullen, voor zoo verre zij de
aanleidende oorzaken van, of voornamen deelnemers in het maken
dier valsche muntten zijn, gestraft worden met den strop, voor
zoo verre zij daaraan een minder deel hebben, zullen zij naar
gelang van omstandigheden, worden gestraft met geeseling, ge-
vangenis of bannissement uit het koninkrijk.

298. Op gelijke wijze als de valsche munters zelve, zullen zij
gestraft worden, die, ten einde hen beluipzaam te zijn, willens
en wetens valsche muntten tusschen, verkopen, of hen tot het

maken der munten, materialen of werktuigen verschaffen; mindere deelnemers zullen gestraft worden met geeseling, gevangenis of bannissement uit het koninkrijk.

299. Die, zonder opzigt tot de makers of derzelver medeplichtigen, willens en wetens valsche munten uitgeven, welke de vereischte innerlijke waarde ontberen, zullen gestraft worden naar de omstandigheden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaaude den tijd van zes jaren, of met geldboete niet hooger dan de tien dubbelde waarde der echte munten, voor welke de valsche zijn uitgegeven.

300. Die op eigen gezag, zonder daartoe behoorlijk gemagtigd te zijn, inlandsche geldmunten namaken, zullen, wanneer de nagemaakte penningen de vereischte innerlijke waarde bezitten, gestraft worden met gevangenis, niet te bovengaaude den tijd van tien jaren, en altoosdurend bannissement uit het koninkrijk.

301. Muntmeesters of anderen, die eenig voornaam bestuur over 's lands munt hebben, voorbedachtelijk, en ten einde ongeoorloofd voordeel te doen, inlandsche geldmunten makende, welke de innerlijke waarde bezitten, doch tot welker vervaardiging zij niet bevoegd waren, zullen gestraft worden met uitdrukkelijke eerloos-verklaring, het zwaard over het hoofd, en gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te boven gaande den tijd van tien jaren.

302. Die op eigen gezag buitenlandsche geldmunten namaken, zullen, wanneer de nagemaakte penningen de vereischte innerlijke waarde hebben, gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te boven gaande den tijd van zes jaren.

303. In alle de tot hier opgenoemde gevallen, zullen de nagemaakte penningen vernietigd worden.

T W E E D E H O O F D S T U K

Van vervalsching van echte munt.

304. Vervalsching van echte munt bestaat in het verminderen der innerlijke waarde van eenige geldmunten, door besnoeien, afwijlen, met sterk water afwassen, aftrekken, of op eenige andere wijze, met oogmerk, om dezelve weder uittegeven en in omloop te brengen.

305. Die zich aan deze misdaad schuldig maken, zullen, naar naare der omstandigheden, gestraft worden met schavotstraf, gevangenis of bannissement, al ware het, dat dezelve alzoo verminderde geldmunten nog niet waren in omloop gebracht.

T W E E - E N - F W I N T I G S T E T I T E L

Van misdaden van ambtenaren.

306. Onder de algemeene benaming van ambtenaren, worden in dezen titel begrepen allen, die eenig ambt, post of bediening bekleeder of waarnemen, zonder onderscheid van rang of benaming.

E E R S T E H O O F D S T U K

Van omkoopning en verboden geschenken.

307. Ambtenaren, die zelve eenige geschenken of voordeelen ontvangen, of eenige belofte, toezegging of vooruitzigt daarvan aannemen, of hunne vrouwen of nabestaanden doen of laten ontvangen, of aannemen, om iets te verrigten, hetwelk hen in, of wegens hunne ambtsbetrekkingen niet geoorloofd was, om iets natelaten, waartoe zij uit dien hoofde verplicht waren, of om iets op eene andere wijze te doen of te handelen dan behoorlijk betamelijk of pligtmatig was, of welke ook daarna wegens zulke daden, nalatingen of directien voorbedachtelijk eenige geschenken of voordeelen ontvangen en aannemen, of door hunne vrouwen of nabestaanden doen of laten ontvangen en aannemen, zullen, naar de omstandigheid en het gewigt der zake, gestraft worden met schavotstraf, eerloos-verklaring, bannissement, niet te bovengaaude den tijd van zes jaren, of verklaring van vervallen te zijn van hunne ambten, posten of bedieningen, het zij met, of zonder verklaring van onbekwaamheid tot eenige andere.

308. Die ten voorschreve einde vooraf zoodanige geschenken of voordeelen hebben gegeven, beloofd, toegezegd, of daarop uitzigt gegeven, zullen met eerloos-verklaring en bannissement, niet te bovengaaude den tijd van zes jaren, of met een van beiden gestraft worden, naar de omstandigheden.

309. Ambtenaren, die op voorschreven wijze, wegens onverschillige, geoorloofde, of zelfs pligtmatige daden, nalatingen of directien, of ook zonder eenig bepaald oogmerk of betrekking, eenige geschenken of voordeelen ontvangen, of eenige belofte, toezegging, of vooruitzigt daarvan aannemen, strijdig tegen het verbod, in hunne instructien, of andere hen verbindende bepalingen, vervat, zullen verklaard worden vervallen te zijn van hun ambt, post, of bediening.

T W E E D E H O O F D S T U K

Van misbruik van magt en knevelarij.

310. Ambtenaren, die ter kwader trouw en uit ongeoorloofde inzichten, hunne magt misbruiken, om iemand eenig nadeel of ongemak toebrengen, zullen gestraft worden, naar de omstandigheden, met schavotstraf, gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaaude den tijd van twaalf jaren.

311. Die wel niet ter kwader trouw, maar nogtans, zonder eenige wettige reden, en blijkbaar tegen de voorschriften van hunne instructie, of tegen den aard en pligten van hun ambt, iemand geweld aandoen, of merklijk nadeel toebrengen, zullen gestraft worden met bannissement, niet te bovengaaude den tijd van vier jaren, of vervallen verklaard van hunne amb-

ten, posten of bedieningen, het zij met of zonder verklaring van onbekwaamheid tot eenige andere, en met of zonder bijvoeging van geldboete, niet hooger dan twee-honderd guldens.

312. Ambtenaren, die kennelijk daartoe ongerechtigd zijnde, eenige voordeelen, geschenken of betalingen vorderen voor verrigtingen of diensten tot welke zij ambshalve verplicht zijn, of die zoodanige verrigtingen of diensten weigeren aan de genen, die zulke voordeelen, geschenken of betalingen niet goedvinden te geven of te doen, gelijk ook die alzoo eenige meerdere voordeelen of betalingen vorderen, dan hen, volgens hunne instructien of andere voorschriften toekomt, zullen verklaard worden vervallen te zijn van hunne ambten, posten of bedieningen.

313. Ontvangers, gaarders, of die gesteld zijn om eenigerhande lasten, tollen of andere ongelden in te vorderen, het zij groot of klein; en onder welke benaming zulks ook zoude mogen wezen, ter kwader trouw en ten voordeele van zich zelve of anderen, meerder afeischende dan dezelve lasten, tollen, of ongelden bedragen, zullen gestraft worden met te pronk staan op het schavot, of bannissement, niet te bovengaaude den tijd van zes jaren.

D E R D E H O O F D S T U K

Van opzettelijke ontrouw.

314. Ambtenaren, aan welke de ontvangst, beheering, bewaring of eenig toezigt over gelden of goederen is toebetrouwd, zich schuldig makende aan ontvreemding of verduistering derzelve, ten voordeele van zich zelve of van anderen, zullen gestraft worden met geeseling, langdurige gevangenis en bannissement voor altijd uit het koninkrijk.

De geringheid der waarde zal nogtans de straffe in dezen mogen doen verligten.

315. Op gelijke wijze zullen gestraft worden ambtenaren, die, bij het doen van rekeningen, verantwoordingen of rapporten, ter kwader trouw eenige instrumenten achter houden, ontvangsten van gelden of goederen verzwijgen, of valsche of verzwaaude uitgaven in rekening brengen.

316. Ambtenaren, die gelden, waarvan de ontvangst, beheering, bewaring of toezigt hen is aanbetrouwd, heimelijk ter leen nemen, aan anderen ter leen geven, of tot bijzonder gebruik van zich zelve of van anderen bezigen, zullen, wanneer zij buiten staat zijn dezelve ter behoorlijker tijd opteleggen, op gelijke wijze, als in de voorgaande artikelen van dit hoofdstuk bepaald is, gestraft worden.

Wanneer dezelve al tot deze oplegging in staat zijn, zullen zij nogtans vervallen verklaard worden van hunne ambten, posten, of bedieningen.

317. Ambtenaren, die, opzettelijk en voorbedachtelijk ter kwader trouw, de hen opgelegde of wegens den aard der zake kennelijk vereischte geheimhouding verbreken, het zij door mededeling of schriftelijke mededeeling, het zij door het afgeven, of laten zien of lezen van geheime stukken, zullen met het zwaard over het hoofd, of eerloos-verklaring en bannissement uit het koninkrijk of ander, niet te boven gaande den tijd van tien jaren, gestraft worden.

Die de voorzeide daden plegen door merklijke schuld, onvoorzigtigheid of onachtzaamheid, zullen, naar het gewigt en belang der zake, verklaard worden vervallen te zijn van hunne ambten, posten of bedieningen, of gestraft worden met geldboete, niet te boven gaande de som van zes honderd guldens.

318. Regters, die, uit gunst of ongunst, de belangen van eene der partijen bevorderen of tegengaan, of hunne stemmen uithbrengen uit vriendschap, haat, nijd, vijandschap of belang; gelijk ook regters of openbare aanklagers, en hunne onderhoorigen, die, uit gelijke oorzaken, het onderzoek naar gepleegde misdaden tegengaan, een gegeven bevel tot gevangenneming verijdelen, of die daarentegen alzoo onregmatige daden plegen, bevorderen of voorstaan, zullen met eerloos-verklaring en bannissement, niet te boven gaande den tijd van acht jaren, gestraft worden.

319. Met eerloos-verklaring en gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, den tijd van acht jaren niet te boven gaande, zullen gestraft worden gevangen-bewaarders, en dergelijke bedienden, die, voorbedachtelijk, gevangenen, gearresteerden, of andere bewaarde personen verlossen of laten ontvlugten.

Die, door merklijke schuld, onvoorzigtigheid of onachtzaamheid, oorzaak zijn van zoodanige ontvlugting, zullen vervallen verklaard worden van hunne bedieningen, of gestraft worden met geldboete, niet te bovengaaude de som van twee-honderd guldens.

320. Ambtenaren, die, ten nadeele van anderen, of ter bejaging van eigen voordeel, voorbedachtelijk, valsche onderrigtingen en verkeerden raad geven, zullen gestraft worden met eerloos verklaring en bannissement, niet te bovengaaude den tijd van twee jaren.

V I E R D E H O O F D S T U K

Algemeene bepalingen.

321. Wanneer twee of meer artikelen van dezen titel op hetzelfde misdrijf van eenig ambtenaar mogten toepasselijk zijn, zal hetzelfde naar die allen beoordeeld en gestraft worden.

322. De misdrijven van ambtenaren, in dezen titel uitgedrukt, gepaard gaande met duidelijke en voorbedachte schending van den gedanen ambtseed, zullen mede als zoodanig beoordeeld en gestraft worden.

B I J V O E G S E L,

BEHOORENDE TOT DE KONINKLIJKE COURANT VAN VRIJDAG DEN 27 JANUARIJ 1809, N°. 23.

323. De misdrijven van ambtenaren of andere personen, in dezen titel opgenoemd, met andere misdaden gepaard gaande, zullen almede als zoodanig beoordeeld en gestraft worden.

324. Ambtenaren, zich in hunne betrekking schuldig makende aan andere misdaden dan welke bij dezen titel zijn opgenoemd, of hunne betrekkingen daartoe op eenigerlei wijze misbruikende, zullen, voor zoo verre bij de wet aan de regters eenige keuze of ruimte van straffen is overgelaten, in het algemeen zwaarder dan anderen gestraft worden.

325. Ambtenaren, die, terkwader trouwen ten einde de mislagen van andere personen te begunstigen, opzettelijk nalaten dezelve te beletten, niettegenstaande zij zulks klaarblijkelijk konden en verplicht waren te doen, zullen voor medeplichtig daaraan gehouden, en, naar gelang der omstandigheden, even als de bedrivers zelve, gestraft worden.

D R I E - E N - T W I N T I G S T E T I T E L.

Van onnatuurlijke ontucht.

326. Die zich schuldig maken aan het plegen van onnatuurlijke ontucht met menschen of beesten, zullen gestraft worden met langdurige gevangenis, in een afzonderlijk vertrek, afgescheiden van alle andere personen, en bannissement voor altijd uit het koninkrijk.

327. Op gelijke wijze zullen gestraft worden die, willens en wetens, hunne huizen of woningen tot het plegen dezer misdaad leenen.

328. Die door dwang, misbruik van gezag of door merkelijke verleiding, andere onschuldige personen aan deze misdaad deelachtig maken, of daartoe aanzetten, zullen, naar gelang der omstandigheden, met den strop, of met geeseling, brandmerk, langdurige gevangenis als voren gewijzigd, en bannissement voor altijd uit het koninkrijk, gestraft worden.

V I E R - E N - T W I N T I G S T E T I T E L.

Van bloedschendige en andere oneerbare gemeenschap.

329. Ouders en kinderen, of verdere afstammelingen, te zamen trouwende, of onderling vleeschelijke gemeenschap plegende, zullen met geeseling, langdurige gevangenis en bannissement voor altijd uit het koninkrijk gestraft worden.

330. Schoon- of stief-ouders, en dezer schoon- of stiefkinderen, deze misdaden bedrijvende, zullen gestraft worden met langdurige gevangenis en bannissement voor altijd uit het koninkrijk.

331. Op gelijke wijze zullen gestraft worden broeders en zusters, het zij van geheel of van halven bedde, welke zich aan de voorschreve misdaad schuldig maken.

332. Die met hun broeders of zusters afstammelingen, zoo alsook die met een broeder of zuster van iemand hunner ouders of voorouders trouwen of vleeschelijke gemeenschap plegen, zullen voor de eerste reis gestraft worden met bannissement, niet te bovengaande den tijd van zes jaren, en, zich daarna op nieuw aan deze misdaad schuldig makende, met bannissement voor altijd uit het koninkrijk.

333. Het zal geen onderscheid maken, of de betrekkingen tusschen de in dezen titel genoemde personen uit echte of onechte geboorte voorspruiten.

V I J F - E N - T W I N T I G S T E T I T E L.

Van dubbeld huwelijk.

334. Een gehuwd man of gehuwde vrouw, die, gedurende het bestaan van zijn of haar huwelijk, een ander aangaat met een ongehuwd persoon, zal gestraft worden met eerloos-verklaring en gevangenis, niet te bovengaande den tijd van zes jaren.

335. Een ongehuwd man, die met eene vrouw, welke hij wist gehuwd te zijn, een huwelijk aangaat, zal gestraft worden met eerloos-verklaring, en gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van vier jaren.

336. Eene ongehuvde vrouw, met een' man, dien zij wist gehuwd te zijn, een huwelijk aangaande, zal gestraft worden met eerloos-verklaring en bannissement, niet te bovengaande den tijd van vier jaren.

337. Man en vrouw, beiden door een vroeger huwelijk aan anderen verbonden zijnde, en, gedurende het bestaan daarvan, met elkanderen trouwende, zullen gestraft worden met eerloos-verklaring, langdurige gevangenis en bannissement.

338. Die zich ten derden of meermalen, gedurende het bestaan van vroegere huwelijken, met anderen in den echt verbinden, zullen, zonder onderscheid der hier bovengemelde gevallen, gestraft worden met geeseling, langdurige gevangenis en bannissement voor altijd uit het koninkrijk.

339. Die, om tot zoodanige tweede of derde huwelijken te geraken, zich bediend hebben van valsche of vervalschte bewijsstukken, zullen mede als schuldig aan valscheid gestraft worden.

Z E S - E N - T W I N T I G S T E T I T E L.

Van overspel.

340. Een gehuwd man en eene gehuwde vrouw, te zamen overspel bedrijvende, zullen beiden gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van acht jaren.

341. Eene gehuwde vrouw, met een ongehuwd man overspel bedrijvende, zal gestraft worden met bannissement, niet te bovengaande den tijd van zes jaren.

342. Een gehuwd man, die met eene ongehuvde vrouw overspel pleegt, zal gestraft worden met bannissement, niet te bovengaande den tijd van drie jaren.

343. Een ongehuwd man, overspel begaande met eene vrouw, die hij wist gehuwd te zijn, zal gestraft worden met bannissement, niet te bovengaande den tijd van vijf jaren.

344. Eene ongehuvde vrouw, overspel bedrijvende met een' man, dien zij wist gehuwd te zijn, zal gestraft worden met bannissement, niet te bovengaande den tijd van een jaar.

Z E V E N - E N - T W I N T I G S T E T I T E L.

Van onteering door geweld of list, en van koppelarij.

E E R S T E H O O F D S T U K.

Van onteering door geweld.

345. Die eene vrouw, weduwe, of jonge dochter, door geweld en dwang verkrachten, of met dezelve, tegen haren wil en dank, vleeschelijke gemeenschap plegen, zullen, naar mate van het gepleegde geweld en andere omstandigheden, met den strop, zware schavotstraf, langdurige gevangenis en bannissement uit het koninkrijk of ander gestraft worden.

346. Voogden, leermeesters, opzigtters, verzorgers of anderen, deze misdaad plegende, aan personen onder hun toezicht of bewaring gesteld, en welker kuischheid zij alzoo door eenige naauwe betrekking bijzonderlijk verplicht waren te eerbiedigen, moeten in het algemeen zwaarder dan anderen gestraft worden.

347. Insgelijks zullen zij in het algemeen zwaarder dan anderen gestraft worden die deze misdaad plegen aan een meisje, nog niet tot huwbare jaren gekomen.

348. Die deze misdaad bedrijven aan ontuchtige vrouwspersonen, zullen gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van drie jaren, ten zij daarbij hoogstgewelddadige middelen gebezigd waren.

T W E E D E H O O F D S T U K.

Van onteering door list.

349. Die eene eerbare jonge dochter of weduwe, door bedriegelijke voorgevens, tot het plegen van vleeschelijke gemeenschap brengen, of door list onteeren, zullen gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van vier jaren.

350. Die alzoo dezulken onteeren, welker kuischheid zij uit eenige naauwe betrekking behoorden te eerbiedigen, zullen gestraft worden met langdurige gevangenis en bannissement.

351. Onteering van een meisje, nog niet tot huwbare jaren gekomen, zonder geweld gepleegd, zal ook, wanneer daartoe geen bijzondere list gebezigd is, met langdurige gevangenis en bannissement gestraft worden.

D E R D E H O O F D S T U K.

Van koppelarij.

352. Die hunne eigene vrouwen, eigene of andere onder hunne bewaring gestelde dochteren tot het bedrijven van ontucht verleiden en overgeven, zullen gestraft worden met geeseling, gevangenis en bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van twaalf jaren.

353. Die op eenige andere wijze eerbare jonge dochters, weduwen, of getrouwde vrouwen tot het bedrijven van ontucht, aanzetten en verleiden, zullen gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te bovengaande den tijd van twaalf jaren.

A C H T - E N - T W I N T I G S T E T I T E L.

Van schaking.

354. Die eene mindejarige jonge dochter, met haren wil, doch tegen dien van hare ouders, of voogden, schaken, het zij met oogmerk om dezen tot toestemmen in hun huwelijk te noodzaken, het zij om de jonge dochter te onteeren, zullen, wanneer de vervoering is vergezeld geweest met enig geweld, aan de personen of woningen der ouders, voogden of andere opzieners, gestraft worden met bannissement, niet te bovengaande den tijd van drie jaren, ten zij het gepleegde geweld zelf volgens andere voorschriften van dit wetboek zwaarder straffe vereischt.

355. Die zoodanige personen schaken, welke onder hunne be-

waring of opzigt gesteld waren, hoezeer daarbij geenerlei geweld hebbe plaats gehad, zullen gestraft worden met gevangenis of bannissement, te zamen of afzonderlijk, niet te boven gaande den tijd van acht jaren.

356. Die een meisje, onder de vijftien jaren oud, schaken, zullen gestraft worden met gevangenis of bannissement, niet te bovengaande den tijd van zes jaren.

357. Die, willens en wetens, tot eenige schaking helpen of medewerken, of de geschaakte verbergen, zullen gestraft worden met bannissement, niet te bovengaande den tijd van drie jaren, ook in dié gevallen, waarin tegen den schaker zelven geene straf zoude kunnen plaats hebben.

358. De voorschriften, in dezen titel vervat, zullen geenszins strekken, om te verminderen de straffen, in dit wetboek gesteld op grove en geweldige beledigingen, wanneer de schaking in eenig bijzonder geval daarmede mogt zijn gepleegd.

NEGEN-EN-TWINTIGSTE TITEL.

Van het bewijs der misdaden.

359. Niemand kan wegens misdaad of overtreding veroordeeld worden, ten zij duidelijk blijke, dat het bedrijf, het welk hem wordt toegerekend, waarlijk heeft plaats gehad, en dat hij daaraan schuldig of medepligtig is.

360. Beide deze zaken moeten, naar vereisch van het regt, ten genoegen van de regters, volkomen en ontwijfelbaar bewezen zijn; op bloote vermoedens of onvolkomen bewijs mag niemand veroordeeld worden.

361. Wettige bewijsmiddelen zijn:

- 1°. Getuigen.
- 2°. Schriftelijke instrumenten.
- 3°. Aanwijzingen.
- 4°. Bekentenis.

Deze bewijsmiddelen kunnen, zoo wel op zich zelve afzonderlijk, als onderling vereenigd, tot daarstelling van regterlijke zekerheid dienen.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van getuigen.

362. Tot een volkomen bewijs door getuigen, wordt ten minsten vereischt de overeenstemmende en beëdigde verklaring van twee bevoegde en onbesproken personen omtrent het geen zij zelve gezien, gehoord en ondervonden hebben, en alzoo bekeerd met goede redenen van wetenschap.

363. Onbevoegde of min bevoegde getuigen zijn:

- 1°. Allen, die in burgerlijke zaken voor onbevoegd of minbevoegd gehouden worden om getuigenis te geven, het zij in het algemeen, of in sommige zaken, of ten laste van sommige personen.
- 2°. Die den ouderdom van twintig jaren niet ten vollen bereikt hebben.

364. Zij, die in eenige openbare ambten, posten of bedieningen geplaatst zijn, verdienen in het algemeen geloof, ten aanzien van het geen hen in hunne betrekking is wedervaren.

365. Alle getuigenis kan door tegenbewijzen nietig, of uit hoofde van belang of andere omstandigheden verzwakt worden.

366. Van de verpligting tot het geven van getuigenis worden vrijgesteld allen, die in burgerlijke zaken zich daar van kunnen verschoonen.

367. Over het algemeen moeten de regters niet de meeste naauwkeurigheid nagaan, of ook de getuigen eenige beweegredenen hebben om de zaak op deze of gene wijze voort te dragen; zij moeten voorts uit de levenswijze, de zeden, den stand der getuigen, hunne wijze van voordragt, en alle andere omstandigheden, derzelver geloofwaardigheid beoordeelen.

TWEEDR HOOFDSTUK.

Van schriftelijke instrumenten.

368. Schriftelijke instrumenten kunnen tot bewijs der misdaden dienen:

- 1°. Wanneer de misdaad in het vervaardigen, teekenen, gebruiken of misbruiken der instrumenten gelegen is.
- 2°. Wanneer daaruit, het zij op zich zelve genomen, of met andere omstandigheden vereenigd, blijkt, dat er misdaad gepleegd is.

369. De voorschriften omtrent de onderscheiden kracht van openbare en bijzondere schriftelijke instrumenten in burgerlijke zaken moeten ook in het bewijs der misdaden worden in acht genomen.

DERDE HOOFDSTUK.

Van aanwijzingen.

370. Door aanwijzingen of indicien worden verstaan alle daden, zaken, gebeurtenissen of omstandigheden, uit welke bestaan en overeenstemming kan worden opgemaakt, dat, op welke wijze, en tot hoedanigen trap misdaad gepleegd is, of wie dezelve bedreven heeft.

371. Het bestaan dezer aanwijzingen moet op zich zelve bewezen zijn, het zij door eigen onderzoek of bezigtiging, bij de regters gedaan, door het bericht van deskundige en daartoe bevoegde personen, door getuigen, door schriftelijke instrumenten of door de erkenning van den beschuldigde, naar den aard der zake.

372. De beoordeeling, welke kracht van bewijs de bestaande aanwijzingen in elk bijzonder geval hebben, wordt aan de beschikking der regters overgelaten. Derzelver geweten wordt

op het ernstigst belast met het in acht nemen van de alleruiterste zorgvuldigheid en naauwkeurigheid in dit onderzoek.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van bekentenis.

373. Eene bekentenis, door den beschuldigde voor de regters afgelegd, en vergezeld van eene bepaalde en naauwkeurige opgave van zekere omstandigheden, welke ook in het algemeen uit andere bewijsmiddelen bekend zijn, of daarmede overeenstemmen, kan een volledig bewijs van schuld opleveren.

374. Eene bloote bekentenis, door geenerlei van elders bekende omstandigheden bevestigd, is nimmer genoegzaam om iemand ter straffe te veroordeelen.

375. De herroeping eener bekentenis maakt dezelve niet krachteloos, ten zij die herroeping op aannemelijke redenen gegrond zij.

DERTIGSTE TITEL.

Van het ophouden der straffen.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van dood of aanhoudende zinneloosheid des beschuldigten of veroordeelden.

376. Alle strafvordering houdt op ten aanzien van hen, die overleden zijn, vóór dat eenig vonnis ten hunnen laste is uitgesproken.

377. Door den dood des veroordeelden, na het uitspreken van het vonnis, vervallen alle zoodanige straffen of gedeelten derzelve, welke uit hunnen aard niet meer uitvoerlijk zijn.

378. Zinneloosheid, den veroordeelden, na het uitspreken van het vonnis, aangekomen, en vervolgens bijgebleven, doet de uitvoering der straffen vervallen, uitgezonderd de betaling van geldboeten.

TWEDE HOOFDSTUK.

Van verjaring.

379. Alle strafvordering houdt op door verjaring, volgens de bepalingen, welke in dit hoofdstuk zullen worden voorgeschreven.

380. De tijd van verjaring vangt aan van het oogenblik, dat de misdaad bedreven is, en blijft ongestoord voortloopen, zoo lang de persoon, welke schuldig mogt zijn aan het misdrijf, niet is in-regten betrokken.

381. Door verloop van een geheel jaar zal vervallen het tuchtigen wegens misdaden of overtredingen, bedreven door kinderen beneden de vijftien jaren oud zijnde.

382. Door verloop van vijf jaren zal vervallen alle strafvordering wegens misdaden of overtredingen, begaan door jonge lieden beneden de achttien jaren oud zijnde.

383. De verjaring, in de twee voorgaande artikelen vastgesteld, zal geenszins te stade komen aan die genen, welke zelve ouder in jaren zijnde, tot de misdaden of overtredingen van kinderen of jonge lieden bevorderlijk zijn geweest, of daaraan hebben deel genomen.

384. Door verloop van vijf jaren zal insgelijks vervallen alle strafvordering wegens de navolgende misdaden:

- 1°. Doodslag of manslag, verminkingen, verwondingen, kwetsingen of andere beledigingen, door het overtreden der grenzen van noodweer, zonder blijkbaren moedwil, gepleegd of toegebracht.
- 2°. Afdrijving der vrucht.
- 3°. Het verlaten van kinderen.
- 4°. Hoon en laster.
- 5°. Ontvreemding van goederen, zonder oogmerk van voordeel, nit baldadigheid gepleegd.
- 6°. Beschadigingen van weinig belang, of aan goederen van weinig waarde, of zonder zeer booze inzigten in dronkenschap of dartelheid gepleegd.
- 7°. Overspel.
- 8°. Schaking.

385. Nog zal door verloop van vijf jaren vervallen alle strafvordering wegens misdaden en overtredingen, op welke bij dit wetboek geen zwaardere straffe, dan bannissement of geldboete, is gesteld, of aan de regters overgelaten.

386. Door verloop van tien jaren zal vervallen alle strafvordering wegens de navolgende misdaden, voor zoo verre dezelve in de omschrijving van het voorgaande artikel niet zijn begrepen:

- 1°. Het te vondeling leggen van kinderen, zonder oogmerk van moord.
- 2°. Tweegevecht.
- 3°. Bedreiging van brandstichting.
- 4°. Het beschadigen van goederen, geene waterweringen.
- 5°. Vervalsching van echte munt.
- 6°. Misdadige bankbreuk.
- 7°. Bloedschendinge en andere oneerbare gemeenschap.
- 8°. Koppelaarij.

387. Nog zal door verloop van tien jaren vervallen alle strafvordering wegens misdaden of overtredingen, op welke bij dit wetboek geene zwaardere straffen, dan van eerloos-verklaring of gevangenis, zijn gesteld, of aan de regters overgelaten, voor zoo verre daarin, uit hoofde der voorgaande bepalingen, geene kortere verjaring plaats heeft.

388. In alle andere misdaden, zal de strafvordering vervallen door verloop van vijftien jaren.

389. In moord alleen wordt vastgesteld, dat de genen, die daaraan schuldig zijn, ook na verloop van vijftien jaren mogen

in regten betrokken worden, en als dan, in plaats van andere straf, voor altijd zullen gebannen worden uit het koninkrijk.

390. De onderscheiden tijden van verjaring, bij dit hoofdstuk vastgesteld, zullen ook toepasselijk zijn op misdaden en overtredingen, vóór het invoeren van dit wetboek bedreven, en volgens vorige wetten nog niet verjaard zijnde.

391. In het onderzoek naar gepleegde misdaden en ten aanzien van het straffen derzelve, zullen de openbare aanklagers en regters ambtshalve op de verjaring moeten acht geven, alware het dat dezelve door den beschuldigen niet wierd ingeroepen.

DERDE HOOFDSTUK.

Van gratie, abolitie en remissie van straffen

392. Strafvordering kan vervallen, en de uitvoering der straffen kan worden voorgekomen of opgehouden, door de uitoefening van het regt van gratie, abolitie of van remissie van straffen, aan den Koning toekomende.

393. Wanneer gratie of remissie van straffen slechts bepaaldelijk verleend is, met opzigt tot eene zekere straf in het bijzonder, en met overlating der nadere beoordeeling aan de regters, zullen dezelve daarin moeten volgen dezelfde regels, als in den titel van de straffen, in geval van verligting, uit hoofde van verzachtende omstandigheden, zijn voorgeschreven.

394. Geene kwijtschelding van straffen, of vermindering van den tijd van gevangenis of bannissement, bij de vonnissen bepaald, zal bij eenige regters mogen verleend worden.

II. Het tegenwoordig besluit zal worden gepubliceerd, en in het bulletin der wetten geensereerd.

III. Onze minister van justitie en politie is belast met de executie van het tegenwoordig decreet.

Gegeven, in ons koninklijk paleis te Amsterdam, den 31sten december 1808, en van Onze regering het derde.

L O D E W Y K.

REGISTER DER TITELS,
VERVAT IN HET
CRIMINEEL WETBOEK.

EERSTE TITEL.	ZESTIENDE TITEL.
<i>Algemeene bepalingen</i> Art. 1	<i>Van kinderdieverij</i> Art. 238
TWEDE TITEL.	ZEVENTIENDE TITEL.
<i>Van misdaden en derzelver toerekening</i> — 9	<i>Van het beschadigen van goederen</i> — 241
DERDE TITEL.	ACHTTIENDE TITEL.
<i>Van de straffen</i> — 25	<i>Van valsheid en bedrog</i> — 248
VIERDE TITEL.	NEGENTIENDE TITEL.
<i>Van hoogverraad</i> — 62	<i>Van meeneed</i> — 275
VIJFDE TITEL.	TWINTIGSTE TITEL.
<i>Van munitij, oproerig geweld en schending van het openbaar gezag</i> — 77	<i>Van misdadige bankbreuk</i> — 286
ZESDE TITEL.	EEN-EN-TWINTIGSTE TITEL.
<i>Van moord</i> — 95	<i>Van misdaden omtrent geldmunten</i> — 295
ZEVENDE TITEL.	TWEE-EN-TWINTIGSTE TITEL.
<i>Van kindermoord</i> — 103	<i>Van misdaden van ambtenaren</i> — 306
ACHTSTE TITEL.	DRIE-EN-TWINTIGSTE TITEL.
<i>Van het te vondeling leggen en verlaten van kinderen</i> — 118	<i>Van onnatuurlijke on-tucht</i> — 326
NEGENDE TITEL.	VIER-EN-TWINTIGSTE TITEL.
<i>Van doodslag of manslag</i> — 121	<i>Van bloedschendige en andere oneerbare gemeenschap</i> — 329
TIENDE TITEL.	VIJF-EN-TWINTIGSTE TITEL.
<i>Van verwondingen, kiet-singen of andere beledigingen en van vechterijen</i> — 159	<i>Van dubbeld huwelijk</i> — 354
ELFDE TITEL.	ZES-EN-TWINTIGSTE TITEL.
<i>Van tweegevecht</i> — 151	<i>Van overspel</i> — 340
TWAALFDE TITEL.	ZEVEN-EN-TWINTIGSTE TITEL.
<i>Van dwang, geweld en bedreigingen</i> — 156	<i>Van onteering door geweld of list, en van koppe-larij</i> — 345
DERTIENDE TITEL.	ACHT-EN-TWINTIGSTE TITEL.
<i>Van loon en laster</i> — 164	<i>Van schaking</i> — 354
VEERTIENDE TITEL.	NEGEN-EN-TWINTIGSTE TITEL.
<i>Van het stichten en bedreigen van brand</i> — 171	<i>Van het bewijs der misdaden</i> — 359
VIJFTIENDE TITEL.	DERTIGSTE TITEL.
<i>Van diefstal en roof</i> — 186	<i>Van het ophouden der straffen</i> — 376

Door zijne excellentie den minister van den eeredienst, is, in eene particuliere audientie, aan Zijne Majesteit gepresenteerd geworden eene der commissien, welke, overeenkomstig het besluit van den 2den augustus 1808, bij het gemelde ministerie zijn opgeroepen, om, over de aangelegenheden van derzelve kerkgenootschappen te worden geraadpleegd.

De heer *Delprat*, lid der commissie, heeft ter dezer gelegenheid het woord gevoerd, en den Koning aldus aangesproken.

S I R E !

De commissie tot organisatie van den eeredienst der hervormden, maakt zich met ijver hare eerste bijeenkomst ten nutte, om Uwer Majesteit hare eerbiedige hulde toe te brengen.

Sire! De taak, ons door een vereerend vertrouwen opgelegd,

is van eenen hoogst federen aard. Eene onschendbare gehechtheid aan den godsdienst, dien wij nevens het meerdendeel des rijks belijden, te vereenigen met de onzijdigheid, de vreedzaamheid en de onbekrompene denkwijze, die elken waren protestant moeten kenschetsen; het wezen van dien godsdienst met nauwgezetheid te onderscheiden van alle onverschillige bijzonderheden in deszelfs openbare uitoefening, gebruiken en plegtigheden, te meer geëerbiedigd uit hoofde van derzeiver oud herkomen en betrekking op godsdienstige voorwerpen, moedigen toets aan het onderzoek overtegeven; pogingen aantewenden om eene meerdere eenvoudigheid, gelijkvormigheid en overeenkomst met de plaatshebbende regeringsvorm, in de organisatie van den eeredienst intevoeren; dezen arbeid, die menigvuldige en zamengestelde bijzonderheden omvat, aan den eenen kant met allen spoed, naar Uwer Majesteits begeerte, voortzetten, aan den anderen, met die rijpheid van overleg te behandelen, die zich tot geene halve maatregelen, tot geene provisioneele en onvolkomene schikkingen bepaalt, maar eene beslissende afkoming ten oogmerk heeft; zich wijsseijk te voegen naar hetgene de omstandigheden vorderen; is 't nood, het voorbeeld van edelmoedigheid te geven, door de bijzondere belangen aan het algemeen belang ondergeschikt te houden; door zijn geweten gedekt, zich misschien het gemis te moeten laten welgevallen eener algemeene goedkeuring van die genen, welker zaak men zoekt te bevorderen; vooral, Sire, voor mij zelve volkomen gerustgesteld door Uwer Majesteits beginselen en stellige verklaringen wegens het behouden van den hervormden godsdienst in deszelfs tegenwoordigen stand; ons toeteleggen, om dat zelfde vertrouwen aan anderen inteboezemen; daaromtrent alle ongerustheid weg te nemen, alle nevelen te doen opklaren; de innige verzekering hiervan als een middel te bezigen, tot het voorloopig verwerven van toestemming, tot de eventueele ontwerpen van organisatie; zich deze gewigtige gelegenheid ten nutte te maken, om de banden nog naauwer toe te halen, die reeds een godsdienstig volk aan zijnen Koning verbinden; en zich alzoo gelijkelijc bij God en bij den Koning verdienstelijc te maken: deze optelling, Sire, behelst onze pligten, drukt ons voornemen uit, maar bevat ook de zwaarigheden, die ons wachten. Uwe Majesteit zelve, kent te wel alle de zwaarigheden, die groote ondernemingen verzellen, om dezelve niet op prijs te stellen. Het zij ons zelfs geoorloofd bij te voegen, dat het haar voorbeeld is, dat ons ten prikkel zal strekken. Gelijk blijken van hunne verlichte en vaderlandlievende gevoelens hadden gegeven, dat zij deze gelegenheid, gelijk alle vorige waarnam, om hen aan te bevelen aan hunne kerkgenooten, en vooral aan de bedienaren van den godsdienst, de verzekering te geven, niet slechts van de bescherming, waarop zij regt hadden, maar ook van Hoogstdezelfs genegenheid en achting; en dat, hoezeer Z. M. zich nimmer met hetgene de leer en de godsdienstige begrippen van ieder kerkgenootschap betreft, wilde of kon inlaten, zij het steeds als een harer eerste pligten zou beschouwen, aan elk de vrije uitoefening van den godsdienst zijner vadersen te verzekeren en te bewaren, en de voorregten te doen behouden, die anderen niet benadeelen, en die door een langdurig bezit verkregen zijn; dat alle leden van christelijke genootschappen gelijke aanspraak hadden op Hoogstderzelver bezorgdheid, en daarin ook gelijkelijc deelden, dat de ongodsdienstigen alleen hare belangneming en achting verbeurd hadden; en dat de protestanten te meer staat konden maken op de voortdoring van Zijner Majesteits goede gezindheid, jegens hen, daar zij dagelijks meer ondervond, hoe sterk zij aan het bestaan van hun vaderland gehecht waren; dat zij het talrijkste gedeelte des volks uitmaakten, en dat de Koning dus ook met hen gelijke denkbeelden, gevoelens en wenschen koesterde, omtrent dit zoo aangelegen punt, hetwelk men te regt als een der meest belangrijken kon aanzien. Hoogstdezelve..... Doch eerbied houdt mij terug, daar de inspraak van mijn hart, mij tot den lof van mijnen Koning zou noodigen. Dat de Hemel onze wenschen van zijn behoud verhoorende, het tijdstip nog lange verschuive, waarop het geoorloofd zal zijn, den lof Uwer Majesteit onbedwongen te vermelden. Bijaldien de uitslag onze pogingen bekroont, zal de organisatie van den hervormden eeredienst geen van de minste gedenkteeken zijn van eene regering, reeds door zoo vele moeilijke ondernemingen beroemd! Moge die uitslag aan Uwer Majesteits verwachting beantwoorden; en de eeredienst der hervormden, voortaan op een' onverwrikbaren grond gevestigd, al zijnen invloed op de zedelijcheid en het geluk des rijks uitspreiden, Uwer Majesteits regering doen zegenen, en voor onze kerken, en deze commissie, eene bescherming en gunst verwerven, waarop de gevoelens, die ons bezielen, ons welligt eenige aanspraak geven kunnen.

Zijne Majesteit heeft daarop geantwoord: dat zij de gevoelens, door de leden der commissie aan den dag gelegd, zeer goedkeurde; dat zij, hare keuze op hen bepalende, ten doel had gehad, mannen bij het ministerie te roepen, die te regt de achting en het vertrouwen bezaten van de overige leden van hun kerkgenootschap, en den lande en Zijner Majesteit zelve.

DE MINISTER VICE-PRESIDENT VAN DEN STAATRAAD brengt, hier mede, ter kennis van de daar bij belanghebbenden, dat, ingevolge de wet van den 21sten december 1807, alle niet reeds ingezonden pretensien, ten laste van den staatsraad en de koninklijke secretarij, voor den dienst van het jaar 1808, op poene van nulliteit, vóór den 1sten April 1809, moeten worden opgegeven aan het bureau van comptabiliteit ter koninklijke secretarij.

Dat wijders die pretentien behooren te zijn vervat in rekeningen of declaratien, voorzien van duplicaten, en de vereischte attestatie nopens derzelver dengdelijcheid.

De minister voornoemd,
J. J. C A M B I E R,

Op eergister is Zijne Majesteit uit de hoofdstad vertrokken, zich naar Utrecht begevende. Hoogstdezelv's afwezigheid van hier is slechts op eenige dagen bepaald, en heeft het belangrijk oogmerk van den staat der rivieren in oogenschouw te nemen.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN brengt, hier mede, ter kennis van de daar bij belanghebbenden, dat, ingevolge de wet van den 24sten december 1807, alle niet reeds ingezonden pretentien ten laste van het ministerie van binnenlandsche zaken, waaronder thans ook is begrepen de generale directie van den waterstaat, voor den dienst van het jaar 1808, op poene van nulliteit, vóór den 1sten april 1809, bij hetzelfde ministerie moeten zijn opgegeven; dat wijders die pretentien behooren te zijn vervat in rekeningen of declaratiën, voorzien van duplicaten, en de vereischte attestatiën nopens derzelve deugdelijkheid.

Amsterdam, De minister voornoemd,
den 12den januarij 1809. A. P. T W E N T.

De directeur-generaal der publieke schatkist brengt, hiermede ter kennis van allen, dien zulks aangaat, dat, tot voortzetting der rente-betaling, in de maand februarij aanstaande, overvinderd het geannonceerde bij vorige advertentien, over de maanden september en oktober des vorigen jaars, in numerair zullen worden betaald, de over de maand november 1808, vervallen coupons, van alle nationale schuldbrieven en losrenten, mitsgaders de in gezegde maand verschenen renten en interessen, op quitantie of bij afschrijving voldaan wordende, van alle obligatiën, los- en lijfrente-brieven, behoorende tot de nog ongeconverteerde nationale schuld.

Dat, in de voormelde maand, almede in numerair zullen worden betaald, de onafgehaalde renten en interessen, sedert primo oktober 1807, tot ultimo januarij 1808 ingesloten, verschenen geweest; en dat eindelijk, de interest-betaling in coupons en bij afschrijving, sedert primo februarij tot ultimo augustus 1808 verschenen, zal worden voortgezet, voor de eene helft in numerair en voor de wederhelft in recepissen, in conformiteit van het gestatueerde bij de wet van den 30sten maart 1808, alles respectivelijk ten kantore van zoodanige 'slands ontvangers, als waarop dezelve renten en interessen zijn geaffecteerd, en, volgens de advertentien in de koninklijke courant successivelijk gesereerd, actueel betaald worden.

Amsterdam, De directeur-generaal voornoemd,
den 24sten januarij 1809. ROBERT V O U T E.

F R A N K R Y K.
P A R Y S den 20 Januarij.

Men verzekert, dat de Koning Joseph zijne intrede in Madrid heeft gedaan.

(Gazette de France van den 21 jan.)

R U S S L A N D.

P E T E R S B U R G den 31 December.

Sedert eenige dagen ziet men de aankomst van Hunne pruisische Majesteiten alhier te gemoet. Eene menigte troepen, die bij Hoogstderzelv's intrede zullen paraderen, bevindt zich reeds in deze residentie. De apartementen van het keizerlijk paleis, dewelke door Hunne Majesteiten betrokken zullen worden, zijn, op de prachtigste wijze, met groote kosten ingerigt. Sedert vier weken arbeiden dagelijks meer dan 500 lieden aan de verfraaijing van dezelve.

(Utrechtsche courant van den 26sten januarij.)

S T E R F B E R I G T.

Mevrouw Bernadotte, moeder van zijne doorluchtige hoogheid den prins van Ponto-Corvo, is, den 8sten januarij, te Pau, in den ouderdom van vier- en tachtig jaren, overleden. De regering van die stad is bij hare begraafing tegenwoordig geweest.

P U B L I E K E F O N D S E N.

De beursprijs van diverse effecten was, op woensdag den 25sten januarij 1809, te Amsterdam, als volgt:

H O L L A N D.	
Oude obligatiën 2½ pCt. 33 à 34	Nat. schuldbrieven... 3 pCt. 40½ à 40¾
Recepissen geforc. negotiatie 179½..... 2½ — 35 à 35½	Dito losrenten..... 2½ — 35½ à 35¾
Dito vrijwillige negotiatie 1797..... 5 — 67 à 67½	— dito..... 3 — 40½ à 40¾
Dito negotiatie 1804... 5½ — 73 à 73½	— 179½..... 3½ — 46½ à 46¾
Obligatiën negotiatie 1807..... 6 — 100¾ à 101¼	— 1801..... 3½ — 46¾ à 47¼
50 jarige renten 178½ 5 — 79 à 80	— domeinen..... 4 — 79 à 79½
20 jarige dito 1804... 5 — 41½ à 42	— dito 1802..... 5 — 67 à 67½
Nat. schuldbrieven... 2½ — 35½ à 35¾	Bat. rescript., losbaar na den vrede.. 4 — 55 à 55½
	Certif. negot. 1808..... 7 — 92¼ à 93
	Recepissen van dito.. 7 — 92 à 92½
A M E R I K A A N S C H E F O N D S E N.	
Bij Stadniski, van 1787..... 6 pCt. 209 à 211	Bij Idem, van 1 nov. 1791, 4½ — 64½ à 65½
Bij van Staphorst, van 1789..... 6 — 199 à 203	Bij Idem, van 1 juni 1792, 4½ — 64½ à 65½
Bij Crommelin 6 — 130 à 131	Bij Hope en Comp., C. S., 5½ — 107½ à 108
Bij van Staphorst, van 1 jan. 1791 ... 6 — 87 à 87½	Bij van Staphorst, C. S., 5½ — 104 à 104½
Bij Idem, van 1 april 1791, 5½ — 79½ à 80	CERTIFICATEN VAN ORIGIN. FONDSSEN.
Bij Idem, van 1 juli 1791, 5½ pCt. 77 à 77½	Bij van Staphorst, C. S., 3 pCt. 63½ à 63¾
D E N E M A R K E N.	
Op de kroon, bij Finmån, 4 pCt. 95½ à 96¼	Op de tollèn, bij Idem, 4 pCt. 91½ à 97½
Op de bank, bij Dull, 4 — 98½ à 99½	Aziatische comp., bij Idem, 5 — 95½ à 94½

S P A N J E.

Bij Echenique, 5½ pCt. 47 à 49
Bij Hope en Comp., van 1807, 5½ pCt. 71 à 71½
van 1805, 5½ — 76½ à 77

O O S T E N R I J S C H E K E I Z E R L I J K E.

Op de weenerbank, bij Gollen Comp., .. 5 pCt. 45 à 46½
Dito, bij Idem, 4½ — 42½ à 43½
Dito, bij Idem, 4 pCt. 42½ à 43½
Dito, bij Idem, 5 — 37½ à 38½

RUSLAND, bij Hope en Comp., 5 pCt. 87½ à 87¾
PORTUGAL, bij dito, 5 — 99 à 99½
NAPELS, bij dito, .. 6 — 93 à 93½
ZWEDEN, bij Hogguer en Hasselgreen, .. 5 — 85 à 85½
SAXEN, bij Braunsberg, 5 pCt. 105 à 105½
FRANSCH FONDSEN, 5 — 78 à 78½
CERTIFICATEN VAN DITO, bij Kettwich en Voornbergh, van Halmaal en Hagendoorn, en Willem Borski, 5 pCt. 78 à 78½

Z E E T I J D I N G E N.

Den 24 en 25sten januarij, te Amsterdam niets gearriveerd; besloten water.
Den 25sten, in Texel niets gepasseerd; hetzelfde is vol ijs; de wind W. Z. W.
Den 25 en 24sten, te IJelvoet niets gepasseerd, de rede drijft vol ijs; de wind N. W. en N. O.
Den 25 en 24sten, te Bruelle niets gepasseerd.
Te Bordeaux gearriveerd Hans Matth. Muller, Eduard, naar Drouthem.
Den 7den dezer, is te Calais opgebracht het amerikaansch schip the new Guild, van Alicante naar Londen.
Door den franschen kaper la Fortune is, te Boulogne, opgebracht een engelsch schip van 125 à 130 tonnen, met pot-asch, huiden en was, van de kust van Afrika naar Londen.

J U D I C A T U R E over de middelen te water en te lande.

** Van wegen het officie-fiscaal te Rotterdam zijn, voor den commissaris-generaal des Konings, tot de zaken der convooijen en licentien, te Rotterdam, gedagvaard, voor de eerste reize, tegen den 31sten januarij 1809, alle de genen, die zouden kunnen komen ten beschutte van een kruiswagen met een anker wijn, gemerkt WA, aan elkander, den 22sten september 1808, te Baarle Nassau aangehaald; van het provenu van een kar en zwart ruinpard, en van een daarop geladen geweest zijnde vat brandewijn, bij het boengat geschrapt B o, n. 21, en daar onder V met S door de voorste streep, B boven aan de achterste streep, en o er onder aan, en een vatje, inhoudende stijfzel, op den bodem met rood aard V 2, in het zwart, op het vat ID, en gebrand met eene L, op welks beide uitersten een 4, en door de staande streep eene C, op den 26sten september 1808, te Breda aangehaald; van het provenu van 3 karren en 3 paarden, en daar op geladen geweest zijnde een hoed kolen-gruis, des nachts van den 28sten september 1808, onder de jurisdictie van de Hoge Mierden aangehaald; van het provenu van 5 hoed en 11 maten gruis van steen-kolen, den 28sten september 1808, in den Briel aangehaald uit het schip van M. van Boekhoven; van het provenu van een aardkar en een zwart ruinpard, mitsgaders nog van 2 vatjes jenever, ieder groot circa 2 ankers, en vier vatjes met groene zeep, ieder groot circa een vierde ton, op de voorsz. kar geladen geweest, den 6den oktober 1808, op de Heide, onder de jurisdictie van Wouw, aangehaald; van het provenu van een kar en twee paarden, en de daar op geladen geweest zijnde 2 heele en 3 halve tonnen diester bier, den 4den november 1808, in de Hei, onder Goirle, aangehaald; van het provenu van een kar en zwart bruin hles paard, en de daarop geladene en daarmede vervoert geweest zijnde drie linnen zakken met rogge, gemerkt AVDP. OYDPOEL en S 1, en twee zakken boekweit, de eene gemerkt C B, en de andere ongemerkt, en voorts van een vatje, (zijnde een azijn-kinnetje,) aan beide zijden met roode verf gemerkt met een anker, aan welks linker zijde eene aldus liggende —, op bovengemelde kar almede gevonden, den 5den november 1808, bij Hilvarenbeek aangehaald; van het provenu van een hoogkar, met spongen, en een zwart aftands merriepaard, mitsgaders nog van een vatje jenever, houdende ongeveer een half aam, aan de eene zijde gerist C L, en aan de andere zijde met krijt 54, des nachts, tusschen den 7den en 8sten november 1808, bij de Nieuwkerk, jurisdictie van Goirle, aangehaald; van het provenu van een zwart paard, oud 2½ jaar, den 10den november 1808, bij Linden, tusschen Katwyk op Maaze en de Graaf, aangehaald; van het provenu van een paard, den 10den november 1808, des morgens ten 10 uren, voor het huis van van Vesten, en komende van de mookse markt, aangehaald; van het provenu van een dito paard, des morgens ten 2 uren, gaande naar de mookse markt, ten zelve dage, aangehaald; van het provenu van een paard, des morgens ten 9 uren, ten zelve dage, aangehaald, en alle ten kantore te Grave opgebracht, en aldaar verkocht; van het provenu van een kar en 3 paarden, en van eenige oude vismanden daar op gevonden, mitsgaders nog van 2 oxhoofden jenever, het eene gerist met twee dubbelde kruisjes, waartusschen eene S, slecht geconditioneerd, en het andere gerist met een staaude ruit, waarin eene Z, en waardoor eene onder uithangende straep, en gebrand TONH, alsmede nog van 10 kwart tonnen zachte brabantse zeep, en 4 achtste tonnen dite, te zamen drie tonnen, gemerkt *, met krijt, in den nacht, tusschen den 15den en 14den november 1808, bij de Nieuwkerk, onder Goirle, aangehaald; van het provenu van een kar en paard, en van ongeveer 8 ton slag-turf, den 14den November 1808, in de Heide, tusschen Huibergen en Ossendrecht, aangehaald; van een vat, gemerkt NR, aan elkander, n. 27; een vat, gemerkt als voren, n. 29, nog een dito, gemerkt als voren, n. 14, en nog een vatje, n. 2, op een briefje, alle inhoudende olie van zaad, en nog van 5 kistjes, gemerkt AM, n. 5, 5 IW, n. 6, 7, 8, en een klein kistje, gemerkt AG, n. 9, inhoudende te zamen 650 ff kaarsen, voorts nog een zak, gemerkt MAD, en nog een dito II, n. 1, te zamen inhoudende 147 ff vlas, en wijders nog een vatje met 348 ff vet, en vier schapen vellen met de wol, en een gijten vel, en van het provenu van een kar en twee paarden, waarop en waarmede voorschreven goederen zijn geladen geweest en vervoerd, den 15den november 1808, te Breda, bij de Waterpoort, aangehaald; van het provenu van een vos merriepaard, en een bruin veule paard, den 22sten november 1808, bij gelegenheid van de jaarmakt te Mook, des morgens te vier uren, in het dorp Humme, aangehaald; van het provenu van een bruin merrie-paard, en een dito keule paard, ten zelve dage, des morgens ten half 6 uren, op de Heide, tusschen Humme en Wichun, aangehaald; van het provenu van een kar en paard, en daarop geladen geweest zijnde 135 ff roggemeel, en twee ongemerkte linnen zakken, in den avond van den 29sten november 1808, aan de grenzen, onder het gehucht Golp, jurisdictie van Hilvarenbeek, aangehaald; en van een klein zakje, waarin zout, waarschijnlijk voor monsters, een klein flesje, waarin brandewijn, als voren, en 16 roggèn en 5 tarwe of mikke brooden, gevonden in de rosdoek, hangende onder te natemelden kar, en voorts nog van 3 kinnettes vatjes zeep, gemerkt met krijt op den bodem O, een kistje, gemerkt n. 1, met zwart boven op, inhoudende kaarsen, nog een kistje zonder dekzel, gemerkt n. 79, op den kant met zwart, insgelijks kaarsen inhoudende, een stuk of pijp met jenever, ongemerkt, een pijp met jenever, gemerkt met krijt A H, en een pijp brandewijn, ongemerkt, als mede nog van het provenu van de kar en drie paarden, waarop en waarmede de bovenstaande goederen zijn vervoerd geweest, des nachts, tusschen den 29sten en 30sten november 1808, tusschen Breda en het dorp de Flage, aangehaald.

NB. BIJ DEZE COURANT WORDT GEEN VIERDE BIJVOEGSEL UITGEGEVEN.